

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
Ž U P A N
KLASA: 500-01/25-01/36
URBROJ:2176-02-25-2
Sisak, 19. ožujka 2025.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA
n/r predsjednika Županijske skupštine
gosp. MATO FOFIĆ

Na temelju članka 44. Statuta Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 11/09, 5/10, 2/11, 3/13, 5/18, 3/20-pročišćeni tekst, 5/20 i 9/21), župan Sisačko-moslavačke županije 19. ožujka 2025. godine utvrdio je Prijedlog Odluke o donošenju Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

Župan Sisačko-moslavačke županije predlaže Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije da razmotri Prijedlog Odluke i donese Odluku o donošenju Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

Za izvjestitelja na Županijskoj skupštini određuje se Alenka Ljubešić, pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje.

Ž U P A N

Sisak Ivačević Jeljak, mag. iur., v.r.

PRIJEDLOG

Na temelju članka 241. stavak 4. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 11/09, 5/10, 2/11, 3/13, 5/18, 3/20 - pročišćeni tekst, 5/20 i 9/21), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije na __. sjednici održanoj _____ 2025. godine, donijela je

ODLUKU

o donošenju Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

I.

Donosi se Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

II.

Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027. sastavni je dio ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu prvog dana od dana objave u „Službenom glasniku“ Sisačko-moslavačke županije.

KLASA:
URBROJ:
Sisak,

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

PREDSJEDNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

Mato Fofić

Objasnenje
ODLUKE
o donošenju Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

I. PRAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ODLUKE

Pravni temelj za donošenje predložene Odluke je članak 241. stavak 4. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23) i članak 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 11/09, 5/10, 2/11, 3/13, 5/18, 3/20 - pročišćeni tekst, 5/20 i 9/21)

II. SVRHA ZBOG KOJE SE ODLUKA DONOSI

Člankom 241. stavak 4. Zakona o socijalnoj skrbi utvrđeno je da Savjet za socijalnu skrb predlaže Socijalni plan za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, a donosi ga predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave.

Savjet za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije kao ovlašten predlagatelj, upućuje Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije, Prijedlog Odluke o donošenju Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027., čiji sastavni dio čini Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

Sisačko-moslavačka županija pripremila je i provela projekt „Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije“ za razdoblje 2025.-2027. godine, kodni broj SF.3.4.08.01.0024, financiran iz Europskog socijalnog fonda plus u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.

Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije izrađen je sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba („Narodne novine“ broj 90/23), a sadrži analizu kapaciteta, dostupnost pružatelja na području Sisačko-moslavačke županije, analizu potreba i specifične ciljeve razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih potreba na području Sisačko-moslavačke županije, s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne isključenosti.

Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, socijalni plan donosi se na razdoblje od tri godine te će biti javno dostupan na mrežnim stranicama Sisačko-moslavačke županije.

U izradi Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije sudjelovali su relevantni dionici na području socijalne skrbi: Područni uredi Zavoda za socijalni rad, Obiteljski centar, Savjet za socijalnu skrb, Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Sisačko-moslavačke županije, jedinice lokalne samouprave, pružatelji socijalnih usluga, organizacije civilnog društva koje pružaju socijalne usluge različitim skupinama korisnika.

Sukladno propisima, proveden je postupak savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027. u razdoblju od 13. ožujka 2025. godine do 17. ožujka 2025. godine.

Članovi Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije i službenici Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Sisačko-moslavačke županije sudjelovali su u edukacijama za socijalno planiranje, provedbu i praćenje Socijalnog plana.

Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije predstavlja nastavak strateškog planiranja u socijalnoj skrbi na području županije, nastavak započetih aktivnosti i projekata te uvođenje novih mjera i projekata u području socijalne skrbi. Socijalni plan uvodno sadrži gospodarske, demografske i socio-ekonomske podatke županije koje predstavljaju bazu na kojoj Sisačko-moslavačka županija temelji organizaciju i unapređenje socijalnih usluga.

Slijedom navedenog, predlaže se Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije donošenje Odluke o donošenju Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

III. Sredstva potrebna za provedbu odluke

Za provođenje ove Odluke sredstva će se osigurati u Proračunu Sisačko-moslavačke županije.

IV. Prilozi ovom obrazloženju su:

- Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.
- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću na Nacrt prijedloga Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025. – 2027.

**IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU
SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU**

Naziv akta ili dokumenta	Nacrt prijedloga Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025. – 2027.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt/provedbu savjetovanja	SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje
Razlozi za donošenje akta ili dokumenta	Sukladno članku 241. Zakona o socijalnoj skrbi Savjet za socijalnu skrb predlaže socijalni plan za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, a donosi ga predstavničko tijelo jedinice područne samouprave. Sisačko-moslavačka županija pripremila je i provela projekt „Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije“ za razdoblje 2025.-2027., kodni broj SF.3.4.08.01.0024, financiran iz Europskog socijalnog fonda plus u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije izrađen je sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba („Narodne novine“, broj 90/23), a sadrži analizu kapaciteta, dostupnost pružatelja na području Sisačko-moslavačke županije, analizu potreba i specifične ciljeve razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih potreba na području Sisačko-moslavačke županije, s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne isključenosti.
Objava dokumenata za savjetovanje /poveznica	Nacrt prijedloga Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije 2025. – 2027. objavljen je na internetskoj stranici Sisačko-moslavačke županije www.smz.hr .
Razdoblje provedbe savjetovanja	Javno savjetovanje trajalo je od 13. ožujka 2025. godine do 17. ožujka 2025. godine.
Predstavници zainteresirane javnosti koji su dostavili svoja očitovanja	Nije bilo očitovanja
Prihvaćene/neprihvaćene primjedbe	-
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba internetskog savjetovanja nije iskazivala dodatne financijske troškove.

SOCIJALNI PLAN SISAČKO-MOSLAVAČKE
ŽUPANIJE
2025.-2027.

IMPRESSUM

Nositelj izrade: Sisačko-moslavačka županija, 2024.-2025.

Predlagatelj: Savjet za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije

Tehničke i metodološke smjernice za izradu: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Izrađivač: Razvojna agencija Sisačko-moslavačke županije SI-MO-RA d.o.o.

Projekt: Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.

Broj ugovora: SF.3.4.08.01.0024

Ukupna vrijednost projekta: 48.075,26 EUR, od čega je 95%, odnosno 45.671,50 EUR, sufinancirano sredstvima Europskog socijalnog fonda plus

Izrazi koji se koriste u ovom Socijalom planu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Svrha Socijalnog plana	1
1.2. Usklađenost Socijalnog plana s nadređenim strateškim dokumentima	4
1.3. Opseg Socijalnog plana	7
1.4. Misija i vizija	9
2. SOCIO-EKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA	10
2.1. Opća obilježja	10
2.2. Migracije stanovništva	13
2.3. Radno aktivno stanovništvo, zaposleni i nezaposleni	14
2.4. Sustav socijalne skrbi Sisačko-moslavačke županije	15
2.5. Gospodarstvo Sisačko-moslavačke županije	17
2.6. Obrazovanje	17
2.7. Obitelj i brak	19
2.8. Osobe s invaliditetom	19
3. PROCJENA POTREBA U ŽUPANIJI: PROCJENA DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA I PROCJENA KAPACITETA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA	22
3.1. Analiza prikupljenih podataka	23
3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku	28
3.1.2. Socijalne usluge za građane u dobi od 20 do 64 godine	45
3.1.3. Socijalne usluge za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine	64
3.1.4. Socijalne usluge za starije osobe	68
3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga	77
4. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI	91
4.1. Kvantifikacija i pojašnjenje ciljeva, mjera i aktivnosti vezanih uz pružanje socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji u razdoblju 2025. – 2027.	94
5. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA SOCIJALNOG PLANA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE	107
Popis tablica	109
Popis kratica	109

1. UVOD

1.1. Svrha Socijalnog plana

Sisačko-moslavačka županija pripremila je i provela projekt „Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2025.-2027.“, broj ugovora SF.3.4.08.01.0024, financiranog iz Europskog socijalnog fonda plus u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.

Ciljevi projekta su izrada Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije i osnaživanje članova Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije te djelatnika Sisačko-moslavačke županije u planiranju i razvoju mreže socijalnih usluga radi smanjenja nejednakosti u pružanju usluga, ispunjenja potreba socijalno osjetljivih skupina i prevencije socijalne isključenosti.

Izrada Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije temelji se na nacionalnim i lokalnim strateškim dokumentima, uključujući Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030., Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje 2021.-2027., Akcijski plan za razvoj socijalnih usluga, te Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine.

Projekt „Socijalni plan Sisačko-moslavačke županije 2025.-2027.“ ima ukupnu vrijednost od 48.075,26 EUR, od čega je 95%, odnosno 45.671,50 EUR, sufinancirano sredstvima Europskog socijalnog fonda plus. Ciljne skupine projekta uključuju jedinice područne (regionalne) samouprave te članove savjeta za socijalnu skrb i djelatnike uključenih institucija.

Analiza potreba i kapaciteta pružatelja usluga provedena je u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023).

Za procjenu su korišteni sljedeći obrasci:

- **Obrazac 1:** Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji,
- **Obrazac 2:** Procjena broja građana u riziku,
- **Obrazac 3:** Upitnik za pružatelje socijalnih usluga,
- **Obrazac 4:** Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga,

▪ **Obrazac 6.** Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grad Zagreb.

Prikupljeni podaci analizirani su i uneseni u **Obrazac 5 Procjena potreba za socijalnim uslugama u jedinicama regionalne (područne) samouprave**, koji čini sastavni dio ovog dokumenta i detaljno je razrađen u poglavlju 3. Procjena potreba u županiji: Procjena dostupnosti socijalnih usluga i procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga.

Proces prikupljanja podataka za izradu socijalnog plana proveden je u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023) te uz korištenje strukturiranog **Obrasca 8: Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina**. Intervjui i fokusne grupe omogućili su dubinsku analizu potreba korisnika i identificiranje ključnih izazova, potreba i prijedloga za unapređenje socijalnih usluga.

Protokol intervjua obuhvaćao je sljedeća pitanja:

1. Koju korisničku skupinu predstavljate?
2. S kojim se izazovima susrećete kao korisnička skupina ili član obitelji?
3. Koje socijalne usluge su najpotrebnije Vašoj korisničkoj skupini?
4. Prepoznaje li lokalna zajednica potrebe Vaše korisničke skupine?
5. Koje sustave treba uključiti za učinkovitije ostvarivanje prava Vaše korisničke skupine?
6. Jesu li potrebne inovativne usluge izvan okvira Zakona o socijalnoj skrbi?
7. Postoje li usluge koje nije moguće realizirati zbog nedostatka financijskih sredstava ili drugih razloga?
8. Sudjelujete li u preventivnim programima, i kako ih ocjenjujete?
9. Kako preventivni programi mogu unaprijediti socijalnu skrb?
10. Na koji način bi se mogli unaprijediti vaši kapaciteti za suradnju s dionicima u zajednici?

Tijekom procesa održano je 12 intervjua s predstavnicima korisnika socijalnih usluga, uključujući osobe s invaliditetom, djecu s teškoćama u razvoju, starije osobe, te žene - žrtve obiteljskog nasilja.

Cilj ovih analiza je unaprijediti dostupnost i kvalitetu socijalnih usluga, posebno za ranjive skupine te osigurati ravnomjernu raspodjelu resursa i prilagođavanje usluga specifičnim potrebama stanovništva Sisačko-moslavačke županije.

Socijalni plan je predložio Savjet za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije (u nastavku: Savjet) koji je imenovan Rješenjem o imenovanju predsjednice i članova Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije KLASA: 500-01/24-01/42 URBROJ: 2176-01-24-5 od 26. studenog 2024. godine, temeljem Odluke o osnivanju Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije KLASA: 080-09/20-01/41, URBROJ: 2176/01-01-20-5 i Odluke o izmjeni Odluke o osnivanju Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije od 26. studenoga 2024. godine, KLASA: 500-01/24-01/40, URBROJ: 2176-01-24-5.

Savjet ima predsjednicu i 4 člana, a čine ga predstavnici Županije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, vjerskih zajednica, ustanova socijalne skrbi.

Socijalni plan donosi se na razdoblje od tri godine, od 2025. do 2027. godine te je zbog svoje važnosti za korisnike socijalnih usluga, kvalitetne procjene potreba i identifikacije budućih institucionalnih i izvaninstitucionalnih usluga donesen korištenjem participativnog pristupa u širokoj javnoj raspravi, uz sudjelovanje svih relevantnih dionika na području Sisačko-moslavačke županije.

U izradi plana sudjelovali su:

- a) Savjet za socijalnu skrb koji broji 5 članova koji je sukladno propisima zadužen za izradu socijalnog plana;
- b) Projektni tim koji broji 10 članova iz reda Sisačko-moslavačke županije, razvojne agencije te drugih relevantnih organizacija
- c) Više od 45 ispitanika pružatelja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačke županije koji su bili aktivno uključeni u proces analize potreba, identifikacije ciljeva, mjera i aktivnosti koje se odnose na socijalne usluge obuhvaćene ovim Socijalnim planom.

Ovaj Socijalni plan sadrži prikaz socio-ekonomske i demografske strukture stanovništva na području Sisačko-moslavačke županije, detaljnu procjenu potreba dostupnosti socijalnih usluga, identifikaciju prioriteta i smjera razvoja socijalnih usluga u narednom razdoblju, opis ciljeva, mjera i aktivnosti usmjerenih na povećanje dostupnosti socijalnih usluga, jačanje

kapaciteta pružatelja socijalnih usluga i podržavanje održivosti njihova rada, kao i metodologiju za praćenje i vrednovanje izvršenja ovog Socijalnog plana.

1.2. Usklađenost Socijalnog plana s nadređenim strateškim dokumentima

Socijalni plan u potpunosti je usklađen sa svim relevantnim nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima koji, pružaju strateške odrednice za razvoj socijalnih usluga.

Uz Zakon o socijalnoj skrbi i Pravilnik o jedinstvenoj metodologiji procjene potreba koji su temeljni sektorski akti kojima se propisuje obveza izrade Socijalnog plana, njegova svrha, sadržaj i metodologija izrade i praćenja i vrednovanja, Socijalni plan usklađen je također sa sljedećim aktima strateškog planiranja:

- Nacionalnom razvojnom strategijom Republika Hrvatske do 2030. godine;
- Nacionalnim planom razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine;
- Nacionalnim planom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027. godine;
- Nacionalnim planom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti od 2021. do 2027. godine;
- Nacionalnim planom za prava djece u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2026. godine;
- Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (u nastavku: NRS) predstavlja krovni i najviši nacionalni akt strateškog planiranja kojim se određuje dugoročni smjer razvoja države te ujedno služi kao temeljni akt strateškog planiranja. NRS-om su identificirana četiri razvojna smjera, kao i 13 strateških ciljeva, od kojih su za Socijalni plan posebno relevantni:

Razvojni smjer 1 – Održivo gospodarstvo i društvo, u okviru kojeg je identificiran strateški cilj 2 – Obrazovani i zaposleni ljudi koji predviđa za ovaj strateški dokument tri relevantna prioritetna područja: pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija te usklađeno i perspektivno tržište rada te

Razvojni smjer 2 – Jačanje otpornosti na krize, u okviru kojeg je identificiran strateški cilj 5 - Zdrav, aktivan i kvalitetan život koji predviđa za ovaj strateški dokument pet relevantnih

prioritetnih područja kako slijedi: Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb, Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport, Dostojanstveno starenje, Socijalna solidarnost i odgovornost, kao i Zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga predstavlja ključan strateški dokument i podlogu za daljnji razvoj i unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga na području Republike Hrvatske. Obuhvaća dva prioriteta u području razvoja socijalnih usluga: 1. Dostupnost i ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga i 2. Kvaliteta i održivi razvoj socijalnih usluga.

U okviru prioriteta 1 predviđeno je otklanjanje i smanjenje regionalne nejednakosti u pružanju socijalnih usluga osiguravanjem šireg obuhvata socijalnih usluga i razvojem novih usluga te novih profila radnika u skladu s planiranim prioritetima na lokalnoj razini u svrhu zadovoljavanja potreba socijalno osjetljivih skupina i podržavanja života u zajednici te prevencije socijalne isključenosti pojedinaca. U ovom Prioritetu predviđena su dva posebna cilja: Povećanje dostupnosti socijalnih usluga i Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije) koji su na adekvatan način identificirani i artikulirani u ovom Socijalnom planu kroz pojedine mjere i aktivnosti identificirane u okviru poglavlja 4. Ciljevi, mjere i aktivnosti.

U okviru prioriteta 2 predviđeno je unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama i jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga te je za ovaj Socijalni plan relevantan upravo segment jačanja ljudskih potencijala pružatelja kroz uključivanje volontera u pružanje socijalnih usluga te edukativne aktivnosti za podizanje kompetencija stručnjaka i udomitelja i osposobljavanju pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027. identificirao je tri ključna prioriteta, od kojih je za ovaj Socijalni plan posebno relevantan 2. prioritet: Dostupnost, priuštivost i pristupačnost zdravstvenih i socijalnih usluga, kojim se traži jednak pristup svim javnim uslugama, sadržajima i mogućnostima koje su dostupne i građanima bez invaliditeta te osobama s invaliditetom.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti od 2021. do 2027.

U okviru Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti od 2021. do 2027. u dijelu koji identificira razvojne potrebe i potencijalne po programskim područjima socijalne

se usluge identificiraju kao jedno od područja u kojemu je potrebno dodatno unaprijediti skrb za pojedine ranjive korisničke skupine, kao što su djeca, obitelj, osobe starije životne dobi, beskućnici, osobe s invaliditetom, nezaposleni, posebice dugotrajno nezaposleni, mladi koji izlaze iz skrbi, samačka kućanstva, jednoroditeljske obitelji i slično. Potrebno je poraditi na prilagodbi socijalnih naknada, socijalnih usluga, programa i projekata s ciljem jače integracije navedenih skupina u zajednicu, a posebno se ističe korelacija s Nacionalnim planom razvoja socijalnih usluga te, posredno Socijalnim planovima koji će biti ishodište za daljnje unaprijeđenije i pružanje socijalnih usluga.

Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2026.

Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2026. je evidentirao pet posebnih ciljeva. Plan je posebno relevantan za dva posebna cilja: 1. Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece i 2. Zaštita djece od svih oblika nasilja.

1. Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece: Ukazuje se na važnost unaprjeđenja sustava za kontinuirani rad na eliminaciji svih oblika nasilja nad djecom, počev od tjelesnog, psihičkog i seksualnog zlostavljanja, nasilja u obitelji, ali i nasilja među vršnjacima te nasilja u digitalnoj sferi.

2. Zaštita djece od svih oblika nasilja: Djeca imaju pravo na mišljenje te ih se treba uključivati u proces donošenja prijedloga odluka koje su bitne za njih same, čime se pokazuje da ih se smatra aktivnim dionicima društvenih procesa. Dječja participacija bitan je vid raznih aktivnosti sudjelovanja djece u društvenim procesima te izražavanja mišljenja djece, dječje dobrobiti i aktivnog građanstva. Konvencija o pravima djeteta u članku 12. govori kako dijete ima pravo na slobodno izražavanje svog mišljenja o svim pitanjima koja se na njega odnose.

Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine

Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine (u nastavku: Plan razvoja) predstavlja temeljni i krovni akt strateškog planiranja na regionalnoj razini. U okviru Plana razvoja u prioritetu javne politike 3 – Održivi razvoj i unaprjeđenje kvalitete života unutar posebnog cilja 7. Razvoj socijalne i zdravstvene infrastrukture i usluga, predviđena je mjera koje se neposredno odnosi na unaprjeđenje pružanja socijalnih usluga: 7.4. Razvoj socijalnih usluga i mjera 7.5. Unaprjeđenje županijskog sustava socijalne i zdravstvene skrbi o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji te o civilnim stradalnicima Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

1.3. Opseg Socijalnog plana

Socijalne usluge koje su predmet ovog Socijalnog plana, a koje se ujedno smatraju i izvaninstitucionalnim uslugama, izuzev socijalne usluge smještaja kao institucionalne usluge, propisane su Zakonom o socijalnoj skrbi:

- prva socijalna usluga,
- savjetovanje,
- pomoć u kući,
- psihosocijalna podrška,
- rana razvojna podrška,
- pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija),
- boravak, smještaj i organizirano stanovanje.

Socijalne usluge u sustavu socijalne skrbi obuhvaćaju aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i teškoća pojedinaca i obitelji, te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici. Mogu se pružati tijekom duljeg razdoblja ili privremeno, ovisno o potrebama korisnika. Organiziraju se kao usluge za djecu, mlade, obitelj i odrasle osobe, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja korisnika i obitelji.

Trenutačno na području Sisačko-moslavačke županije djeluje 69 pružatelja socijalnih usluga, od čega jedna Županijska služba Hrvatskog zavoda za socijalni rad sa šest područnih ureda u Sisku, Kutini, Petrinji, Novskoj, Glini i Hrvatskoj Kostajnici, Obiteljski centar Sisačko-moslavačke županije te ostali javni i privatni pružatelja socijalnih usluga koji su ravnomjerno distribuirani na području županije.

U okviru ovog Socijalnog plana obuhvaćene su sve socijalne usluge propisane Zakonom za kojima se u okviru procjene potreba utvrdilo da se može opravdano očekivati da će potreba za njima biti iskazana u budućnosti, kao i inovativne i druge projektno financirane usluge te usluge koje se pružaju u suradnji s drugim sustavima, dok su u dijelu koji se odnosi na procjenu potreba prikazane sve socijalne usluge koje su trenutačno dostupne na području cijele Republike Hrvatske te popisane odgovarajućim podzakonskim aktima.

Korisničke skupine koje koriste socijalne usluge

Sukladno odredbi članka 18. Zakona o socijalnoj skrbi, korisnici socijalnih usluga su:

1. samac i kućanstvo koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prihodima, imovinom, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način,
2. dijete bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, dijete žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, dijete žrtva trgovanja ljudima, dijete rane i predškolske dobi s razvojnim odstupanjem ili razvojnim rizikom, dijete s teškoćama u razvoju, dijete s problemima u ponašanju, dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega,
3. mlađa punoljetna osoba i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju,
4. osoba koja je bila korisnik prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja, a kojoj je potrebno osigurati stanovanje dok za to traje potreba, a najduže do 26. godine života,
5. trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života, iznimno do tri godine života bez obiteljske podrške i odgovarajućih uvjeta za život,
6. obitelj kojoj je zbog narušenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga podrška,
7. osoba s invaliditetom koja nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama,
8. odrasla osoba žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima,
9. osoba koja zbog starosti ili bolesti ne može samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama,
10. osoba ovisna o alkoholu, drogi, kockanju i drugim oblicima ovisnosti,
11. beskućnik ili
12. druga osoba koja ispunjava uvjete propisane Zakonom.

U okviru ovog Socijalnog plana obuhvaćene su sve skupine korisnika socijalnih usluga s time da je analizom potreba te unutar pojedinih mjera identificiran očekivani broj korisnika i pruženih usluga u provedbenom razdoblju.

Slijedom navedenog očekuje se da će ukupan broj korisnika koji će biti obuhvaćeni ovim Socijalnim planom biti 3.321, od čega 699 djece i mladih u riziku, 1.669 osoba od 20 do 64 godine, 943 osobe starije životne dobi te 10 izbjeglica, osoba pod međunarodnom zaštitom ili pripadnika romske nacionalne manjine. Osim njih, ovim Socijalnim planom bit će obuhvaćeni i svi pružatelji socijalnih usluga s područja županije, kao i sustav socijalne skrbi u okviru kojih će biti obuhvaćeno 69 sudionika.

1.4. Misija i vizija

Misija Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije za razdoblje od 2025. do 2027. godine je pružiti uvid u trenutačnu sliku potreba korisnika i postojećih socijalnih usluga te ponuditi moguća rješenja u obliku definiranih ciljeva i mjera. Plan teži razvoju održivih i pristupačnih usluga i u svoj fokus stavlja potrebe korisničkih skupina.

Vizija Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije za razdoblje od 2025. do 2027. godine je sljedeća:

Ravnomjerni razvoj socijalnih usluga koje su dostupne svim korisničkim skupinama. Osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju uključeni su i vidljivi, na raspolaganju su im usluge od najranije dobi. Uvedene su potrebne izvan institucijske i inovativne socijalne usluge. Međuresorna suradnja je osnažena i uspostavljena je umreženost zdravstvenog sustava, sustava obrazovanja i sustava socijalne skrbi. U Sisačko-moslavačkoj županiji postoji visoka razina svijesti o potrebi socijalne uključenosti svih ranjivih skupina.

2. SOCIO-EKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

2.1. Opća obilježja

Sisačko-moslavačka županija ima površinu od 4468 km² te je među najvećim županijama u Republici Hrvatskoj i zauzima oko 7,9 % kopnenog teritorija Republike.

Prostor Sisačko-moslavačke županije može se podijeliti u tri geografske cjeline:

- a) gorska područja (područja Zrinske, Trgovske, Petrove te dijelova Moslavačke gore)
- b) brdsko-brežuljkasta područja (Banovina, Moslavina, Vukomeričke gorice i Psunj)
- c) područja riječnih dolina, terasa i naplavnih ravni (ravnice Posavine i Pokuplja).

Prema teritorijalnom ustroju na području županije je 19 jedinica lokalne samouprave:

7 gradova: Sisak, Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja i Popovača, 12 općina: Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Majur, Martinska Ves, Sunja, Topusko i Velika Ludina te 453 naselja. Političko, administrativno, gospodarsko i kulturno središte županije je grad Sisak.

Na području Sisačko-moslavačke županije prema Popisu stanovništva u 2011. godini bilo je naseljeno 172 439 stanovnika ili 4,02 % stanovništva Republike Hrvatske dok se prema rezultatima Popisa stanovništva u 2021. godini objavljenim u listopadu 2022. godine taj broj smanjio za 32 836 stanovnika ili čak 19 % pa broj stanovnika u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosi 139 603 i njegov udio u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske je 3,6 %. Najveći je pad broja stanovnika u dobnim skupinama 25 – 29 godina i 30 – 34 godine, što može biti uvjetovano ekonomskim migracijama. Najveće padove broja stanovništva bilježi područje Banovine, a jače je izražen i u Posavini.

Na području županije izražena je neravnomjerna naseljenost koja se očituje u gušćoj naseljenosti gradskih sredina (Sisak, Petrinja, Kutina i Novska), dok su pojedina ruralna područja gotovo potpuno napuštena (dijelovi Banovine i Posavine). Takav problem neravnomjerne naseljenosti uzrokuje i znatne razlike u stupnju razvijenosti pojedinih dijelova županije. Ukupno demografsko kretanje na području Sisačko-moslavačke županije je negativno, tj. broj stanovnika smanjuje se iz popisa u popis. Glavni uzroci takvog depopulacijskog kretanja mogu se pripisati iseljavanju mladih osoba u potrazi za radnim mjestom, ali i otprije izraženom procesu deruralizacije.

Tablica 1: Podaci Popisa stanovništva 2021. godine po jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije

Glina	7.116
Hrvatska Kostajnica	1.879
Kutina	19.601
Novska	11.137
Petrinja	19.950
Popovača	10.255
Sisak	40.121
Donji Kukuruzari	1.080
Dvor	2.996
Gvozd	2.047
Hrvatska Dubica	1.462
Jasenovac	1.559
Lekenik	5.343
Lipovljani	2.807
Majur	760
Martinska Ves	2.861
Sunja	4.124
Topusko	2.222
Velika Ludina	2.283
	139.603

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2024.

Dobna struktura stanovništva SMŽ u 2021. godini ukazuje na dominaciju udjela radno sposobnog stanovništva u dobi od 15 do 65 godina starosti (62,22 %), ali i problem starenja stanovništva. Udio stanovništva starog 65 godina i više je 24,71 % te prema tome SMŽ spada među demografski najugroženije županije u Republici Hrvatskoj. Mladog stanovništva od 0 do 14 godina je 2021. godine bilo 13,06 %. U županiji je naglašen proces starenja stanovništva koji obilježava opadanje udjela mlađeg stanovništva i povećavanje udjela starog stanovništva u ukupnom stanovništvu. Od ukupnog broja stanovnika 51,30 % su žene, a 48,69 % muškarci.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske demografske projekcije predviđaju ne samo nastavak nego i pogoršanje trendova – od 2021. godine u desetogodišnjim je projekcijama stopa pada broja stanovnika dinamičnija pa se tako od 2041. do 2051. godine

predviđa najdinamičnije smanjenje stanovništva u odnosu na prethodno desetljeće (za gotovo 8 %).

Tablica 2: Prirodno kretanje stanovništva u 2023. po županijama i gradovima/općinama

Županija i JLS	Rođeni		Umrli	Prirodni prirast	Brakovi		Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
	živorođeni	mrtvorodeni			sklopljeni	razvedeni	
SMŽ	1 083	11	2 253	-1 170	599	215	48,1
Gradovi							
Glina	50	2	153	-103	22	6	32,7
Hrvatska Kostajnica	10	-	41	-31	11	5	24,4
Kutina	159	4	282	-123	77	30	56,4
Novska	98	-	160	-62	51	18	61,3
Petrinja	147	2	291	-144	87	31	50,5
Popovača	123	-	120	3	60	15	102,5
Sisak	298	1	624	-326	169	58	47,5
Općine							
Donji Kukuruzari	7	-	9	-2	6	3	77,8
Dvor	10	1	72	-62	5	8	13,9
Gvozd	12	-	73	-61	7	6	16,4
Hrvatska Dubica	12	-	27	-15	7	3	44,4
Jasenovac	6	-	31	-25	12	3	19,4
Lekenik	35	-	79	-44	21	3	44,3
Lipovljani	27	-	52	-25	18	5	51,9
Majur	1	-	13	-12	5	2	7,7
Martinska Ves	24	-	41	-17	12	4	58,5
Sunja	24	1	105	-81	14	3	22,9
Topusko	14	-	46	-32	6	4	30,4
Velika Ludina	26	-	34	-8	9	8	76,5

Izvor: DZS, https://podaci.dzs.hr/media/gcod513m/si-1730_prirodno-kretanje-stanovni%e5%a1tva-u-2023.pdf, pristupljeno 27.1.2025.)

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u Sisačko-moslavačkoj županiji rođeno je u 2023. godini 1 083 djece, a umrlih je 2 253 što čini negativan prirodni prirast (-1 170). Vitalni indeks u prosjeku je 48,1, a kreće se od najmanjeg (7,7) u Majuru do najvećeg u Popovači (102,5) koja je ujedno i jedina jedinica lokalne samouprave s pozitivnim prirodnim prirastom u 2023. godini. Vitalni indeks u gradovima (prosječno 53,1) nešto je viši nego u općinama (38,6).

Ukupan vitalni indeks županije nepovoljniji je od vitalnog indeksa Republike Hrvatske koji je u 2023. godini bio 62,7.

2.2. Migracije stanovništva

Migracije stanovništva u Sisačko-moslavačkoj županiji, kako unutarnje tako i vanjske mijenjaju se iz godine u godinu i povezane su s brojnim vanjskim utjecajima.

Tablica 3: Vanjska migracija stanovnika Republike Hrvatske i Sisačko-moslavačke županije

	2019		2020		2021		2022		2023	
	doseljeni	odseljeni	doseljeni	odseljeni	doseljeni	odseljeni	doseljeni	odseljeni	doseljeni	odseljeni
RH	37 726	40 148	33 414	34 046	35 912	40 424	57 972	46 287	69 396	39 218
SM Ž	1 068	1 904	962	1 207	1 113	1 664	1 323	1 925	1 800	1 588

Izvor: Državni zavod za statistiku, <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76802>

2024.

Iz prikazanih podataka o vanjskoj migraciji stanovnika Republike Hrvatske i Sisačko-moslavačke županije u razdoblju od 2019. do 2023. godine, odnosno odseljavanju u druge države i doseljavanju iz drugih država vidljivo je kako se sve više smanjuje broj odlazaka, a povećava broj dolazaka te je županija u neznatno negativnom indeksu migracije.

Tablica 4: Unutarnja migracija stanovništva Republike Hrvatske prema području doseljenja i odseljenja po županijama u 2023.

Županija	Doseljeni		Odseljeni		Saldo migracije među županijama	Preseljeno stanovništvo unutar županije	
	ukupno	Iz druge županije	ukupno	U drugu županiju		Među naseljima istoga grada/općine	Među gradovima/općinama iste županije

RH	73 186	30 051	73 186	30 051	0	15 567	27 568
SMŽ	2 693	948	2 973	1 228	-280	942	803

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2024.

Unutarnja migracija stanovnika Sisačko-moslavačke županije slijedi trendove koji obilježavanju unutarnje migracije svih stanovnika Republike Hrvatske te je vrlo mala razlika među doseljenima i ukupno odseljenima u duge županije, a podjednak je broj i onih stanovnika koji su preselili u drugi grad ili općinu svoje županije.

2.3. Radno aktivno stanovništvo, zaposleni i nezaposleni

Stopa registrirane nezaposlenosti na području Republike Hrvatske i Sisačko-moslavačke županije kontinuirano se smanjuje i u razdoblju posljednjih pet promatranih godina (2019.-2023.). Stopa nezaposlenosti Sisačko-moslavačke županije značajnije je veća u odnosu na prosjek RH te se pri oblikovanju i provedbi socijalnih usluga svakako u obzir moraju uzeti i nezaposlene osobe.

Tablica 5: Stopa registrirane nezaposlenosti u razdoblju 2019.-2023. Republike Hrvatske i Sisačko-moslavačke županije

Godina/županija	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
RH	9,1	8,9	9,4	7,6	6,6
SMŽ	19,9	18,7	17,5	14,7	13,6

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2024.

Tablica 6. Ukupno zaposleni prema administrativnim izvorima

Godina/županija	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
RH	1.458.459	1.474.354	1.492.994	1.525.209	1.577.300
SMŽ	38.356	39.196	40.826	41.655	40.739

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2024.

Najveći je broj zaposlenih u pravnim osobama, a prema vrsti djelatnosti po NKD-u najviše je zaposlenih u prerađivačkoj industriji te trgovini.

2.4. Sustav socijalne skrbi Sisačko-moslavačke županije

Sisačko-moslavačka županija je vlasnik i osnivač četiriju domova socijalne skrbi i to: Doma za starije osobe Sisak, Doma za starije osobe Petrinja, Doma za starije osobe Glina i Doma za odrasle osobe Petrinja. Domovi socijalne skrbi su javne ustanove koje se osnivaju za pružanje socijalnih usluga propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi. Županija je provela i aktivnosti vezane uz otvaranje dislocirane jedinice u Kutini Doma za starije osobe Sisak. Osim domova čiji je osnivač Sisačko-moslavačka županija, na području županije djeluje Centar za rehabilitaciju Komarevo i Centar za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak SOS dječje selo Lekenik.

S ciljem deinstitucionalizacije sustava socijalne skrbi potiče se provođenje socijalnih usluga pomoći u kući, organiziranog stanovanja kao i socijalne usluge poludnevnog i cjelodnevnog boravka.

Dom za starije osobe Sisak na području grada Siska pruža socijalnu uslugu pomoći u kući i poludnevnog boravka. U dislociranoj jedinici Kutina također se pružaju usluge pomoći u kući i poludnevnog boravka, a u Novskoj u sklopu provedenog projekta „Dnevni centar za starije osobe u Novskoj“ opremljen je prostor u kojem se pružaju socijalne usluge poludnevnog boravka i pomoći u kući. Radi proširenja kapaciteta smještaja u tijeku je projekt izgradnje novog prostora koji će biti namijenjen pružanju socijalnih usluga na području grada Siska u Capragu. Ovim projektom osigurati će se proširenje smještajnih kapaciteta za 56 korisnika, ali i učiniti dostupnijom izvaninstitucionalne socijalne usluge na ovom dijelu grada Siska.

Domu za starije osobe Glina je putem istog modaliteta trajnog poziva odobren projekt pod nazivom „Uključi se“. Cilj projekta je proširenje mreže socijalnih usluga kojima bi se omogućila prevencija institucionalizacije odnosno deinstitucionalizacija korisnika te nabava opreme za podizanje kvalitete već postojećih usluga, sve u svrhu prevencije institucionalizacije starih i nemoćnih osoba. Glavne projektne aktivnosti obuhvaćaju uređenje i prilagodbu dijela prostora zgrade Doma za potrebe pružanja izvaninstitucijskih usluga korisnicima; nabavu (specijalizirane) opreme potrebne za pružanje izvaninstitucijskih usluga Doma; nabavu vozila te promicanje horizontalnih politika EU. Obnovom zgrade, 2024. godine u Glini prošireni su kapaciteti i stvoreni uvjeti za smještaj 20 korisnika oboljelih od Alzheimerera i drugih demencija, a u zgradi Doma zdravlja u Glini osiguran je smještaj za još 24 korisnika. Od izvaninstitucionalnih usluga u Domu za starije osobe Glina pruža se usluga pomoći u kući.

Dom za odrasle osobe Petrinja pruža uslugu smještaja za osobe s mentalnim teškoćama i svojim djelovanjem na području Sisačko-moslavačke županije značajno doprinosi unaprjeđenju skrbi za osobe s mentalnim teškoćama. Dom privremeno radi na tri lokacije, a dovršetkom obnove zgrade oštećene u potresu proširiti će se kapaciteti za smještaj korisnika te stvoriti uvjeti za pružanje izvaninstitucionalnih usluga poput poludnevnog boravka i psihosocijalnog savjetovanja za ovu kategoriju korisnika.

Podršku deinstitucionalizaciji sustava socijalne skrbi Sisačko-moslavačka županija pruža i kroz sklapanje partnerskih odnosa s drugim ustanovama socijalne skrbi kojih Županija nije osnivač niti vlasnik. Županija sudjeluje kao partner Centra za rehabilitaciju Komarevo u provedbi projekta „Razvoj izvaninstitucijskih socijalnih usluga u zajednici za odrasle osobe s intelektualnim teškoćama u Sisačko-moslavačkoj županiji“. Cilj projekta je razvoj novih izvaninstitucijskih socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitucionalizacije, transformacije i prevencije institucionalizacije, a glavne projektne aktivnosti uključuju razvoj i pružanje usluge organiziranog stanovanja (općina Majur); pružanje usluge poludnevnog boravka na dislociranoj lokaciji (općina Majur) te pružanje psihosocijalne podrške.

Sisačko-moslavačka županija u partnerstvu sa Gradom Novskom provodi projekt izgradnje Centra za starije osobe u Novskoj gdje će se osim smještajnih kapaciteta osigurati i uvjeti za razvoj novih socijalnih usluga te pružati izvaninstitucionalne usluge pomoći u kući i dnevnog boravka.

Također, na području županije djeluje i SOS Dječje selo Lekenik kao jedinstvena nedržavna ustanova socijalne skrbi za djecu i mlade. SOS Dječje selo Lekenik je jedno od dva SOS dječja sela u Republici Hrvatskoj koja pružaju skrb djeci bez roditelja i bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Svojim djelovanjem i radom ova ustanova svakako nadilazi specifičnost svoga djelovanja u području socijalne skrbi i sudjeluje u nizu drugih društvenih djelatnosti i širokog spektra pomoći, kako u općini Lekenik tako i u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Sisačko-moslavačka županija izgradila je tri Županijska naselja za smještaj osoba stradalih u potresu, a nakon čega će ove stambene jedinice ući u sastav Domova za starije osobe u kojima će se pružati socijalna usluga organiziranog stanovanja. Usluga organiziranog stanovanja pružati će se za starije osobe, teško bolesne osobe i osobe s invaliditetom. Također se planira osigurati pružanje socijalne usluge organiziranog stanovanja za osobe s mentalnim teškoćama čime će se doprinijeti deinstitucionalizacija i podići kvaliteta života ovih korisničkih skupina. U Županijskom naselju Banovi dvori u Glini nalazi se 74 stambena objekta, u Petrinji u

županijskim naseljima Petrinia 54, a u Sisku naselje Zelenjak izgrađeno je 35 stambenih jedinica.

Županija takva naselja za organizirano stanovanje planira izgraditi i u Popovači i u Kutini.

2.5. Gospodarstvo Sisačko-moslavačke županije

Bruto domaći proizvod je u 2021. godini za Republiku Hrvatsku iznosio 14.810 EUR po stanovniku, za Panonsku Hrvatsku 10.431, za Jadransku 13.644, Grad Zagreb 25.454 te za Sjevernu Hrvatsku 11.901. Sisačko-moslavačka županija bilježi BDP u iznosu od 10.768 po stanovniku čime je nešto iznad prosjeka Panonske Hrvatske.

Glavne gospodarske djelatnosti na području županije su industrija s posebnim naglaskom na energetiku, naftnu, petrokemijsku i kemijsku industriju, metalurgiju i metaloprerađivačku industriju, drvoprerađivačku, prehrambenu industriju te poljoprivreda i šumarstvo, trgovina, ugostiteljstvo, graditeljstvo, promet i veze. Gospodarstvo Sisačko-moslavačke županije izvezno je orijentirano gospodarstvo s pretežitim udjelom prerađivačke industrije.

U županiji su prisutni razvoj i primjena sofisticiranih tehnologija u elektroničkoj industriji, prisutan je i značajan razvoj farmaceutske industrije, a stvara se novo poduzetničko okruženje za razvoj IT sektora, posebno na području *gaming* industrije.

Potrebno je ulaganje u poduzetništvo i razvoj novih grana gospodarstva kako bi se ublažio negativni učinak uzrokovan gašenjem industrije te motiviralo poduzetnike na stvaranje novih i očuvanje i modernizaciju postojećih proizvodnih kapaciteta koji će proizvoditi elektroničke i druge proizvode visokog stupnja finalizacije i veće dodatne vrijednosti, na održiv i ekološki prihvatljiv način. Proces dekarbonizacije odnosno tranzicije prema niskougljičnom gospodarstvu SMŽ omogućit će znatne promjene u strukturi gospodarstva županije kao i u traženim zanimanjima te će biti nužna prekvalifikacija pogođenih radnika u održiva zanimanja za kojima postoji potražnja na tržištu.

2.6. Obrazovanje

Prema Popisu stanovništva 2021. godine, u Sisačko-moslavačkoj županiji 13,07 % stanovništva ima završen neki stupanj obrazovanja, pri čemu je u ukupnoj populaciji stanovništva prema najvišoj završenoj školi nešto više žena nego muškaraca, 51,64 %. Bez škole su 1642 stanovnika, od čega je 1313 žena. Omjer se mijenja kod populacije sa završenih 4 – 7 razreda osnovne škole, a osnovnu školu završava 62 % žena.

Srednju školu završilo je 70 208 osoba, od čega je više muškaraca, njih 39 046 ili 55,61 %. Gledajući visokoškolsko obrazovanje, ukupno je 19 209 osoba završilo neki stupanj visokoškolskog obrazovanja, pri čemu su stručne i sveučilišne studije u većem broju završile žene i to stručne studije 55,43 % žena, a sveučilišne 57,93 %.

Doktorat imaju 124 osobe, od čega 79 muškaraca i 45 žena. S obzirom na to da najveći broj stanovništva ima završenu srednju školu, potrebno je ulagati u povećanje kvalitete formalnog sustava obrazovanja na području županije kako bi se povećao udio visokoobrazovanih osoba.

U starosnoj skupini 15 – 19 godina na području Sisačko-moslavačke županije su 6672 osobe od kojih je 0,46 % bez škole, 1,70 % je završilo 4 – 7 razreda osnovne škole, a osnovnu školu u ovome starosnom razredu završilo je 67,80 % osoba.

U starosnoj skupini 20 – 24 godine 0,66 % stanovništva je bez škole, 1 - 3 razreda osnovne škole ima 0,02 % stanovništva, 4 -7 razreda osnovne škole ima 0,71 % stanovništva, a osnovnu školu njih 5,13 %. U ovoj starosnoj skupini 79,81 % stanovnika ima srednju školu, dok ih je u sustavu visokog obrazovanja 13,26 %, pri čemu ih je više na sveučilišnom studiju, njih 9,35 %, a na stručnom 3,90 %.

Gledajući stanovništvo starosti 25 – 29 godina, njih 0,78 % je bez škole, 1 – 3 razreda osnovne škole završilo je 0,11 % stanovništva, 4 – 7 razreda osnovne škole završilo je 0,75 %, dok je osnovnu školu završilo 5,94 % stanovništva. Srednjoškolsko obrazovanje završilo je 62,37 %, dok je u visokom obrazovanju 29,70 % stanovništva, od čega na sveučilišne studije otpada 19,44 %. Za 0,31 % stanovništva u ovom dobnom razredu su podaci nepoznati.

U sustavu srednjoškolskog obrazovanja te visokog obrazovanja, na području Sisačko-moslavačke županije u 2021. godini bilo je 14 967 osoba, od čega 51,30 % žena. Industrijske i obrtničke škole pohađalo je više učenika muškoga spola, njih 59,71 %. Tehničke i srodne, umjetničke i gimnazije pohađalo je više učenica, njih 56,63 %. Stručne studije i sveučilišne studije pohađalo je više studentica, njih 57,57 %. S područja Dvora, Gvozda i Majura školuje se najveći postotak osoba, njih više od 90 %, a s područja Velike Ludine i Popovače manje od 85 %.

2.7. Obitelj i brak

Na području Sisačko-moslavačke županije prema podacima posljednjeg Popisa stanovništva ukupno je 40.048 obitelji s 114.863 članova. Obitelji s djecom je 26.628, a od toga najviše bračnih parova s djecom 17.146 te bez djece njih 12.212.

Broj obitelji s djecom prema podacima Popisa stanovništva 2021. u Sisačko-moslavačkoj županiji je 26.628, a broj djece je 42.918. Taj je broj djece u obiteljima raspoređen na sljedeći način:

Broj obitelji s 1 djetetom: 14 598

Broj obitelji s 2 djece: 17.878

Broj obitelji s 3 djece: 7.080

Broj obitelji s 4 djece: 1.868

Broj obitelji s 5 i više djece: 1.494

Iz navedenoga se može zaključiti kako u ukupnom broju obitelji s djecom dominiraju one s 1 i 2 djece što je zajedničko i trendovima u cijeloj Republici Hrvatskoj no i drugim državama Europske unije.

Na području Sisačko-moslavačke županije u 2023. godini sklopljeno je 599 brakova, a razvedenih je bilo 215 što je utjecalo i na povećanje jednoroditeljskih obitelji. Daleko je veći broj obitelji u kojima su majke s djecom (njih 6 362) nego onih u kojima je otac s djecom (1 789).

2.8. Osobe s invaliditetom

Prema Izvješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj u 2023. godini Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Sisačko-moslavačkoj županiji, po stanju na dan 04.09.2023., žive 28.344 osobe s invaliditetom od čega je 16.609 muškog spola (58,6%) i 11.735 ženskog spola (41,4%) te na taj način osobe s invaliditetom čine 20,2% ukupnog stanovništva Sisačko-moslavačke županije.

Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 13.071 (46,1%) je u dobnoj skupini 65+ godina. Invaliditet je prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 13% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu

županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Sisačko-moslavačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ te ukupnu prevalenciju.

Iz Sisačko-moslavačke županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1.829 osoba s većim brojem muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Sisačko-moslavačkoj županiji živi 3.719 branitelja s invaliditetom te 238 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 7: Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Sisačko-moslavačke županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad/općina	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija/1000 stanovnika
Sisak	8.746	30,9	62
Petrinja	4.227	14,9	30
Kutina	3.078	10,9	22
Novska	2.217	7,8	16
Glina	1.661	5,9	12
Popovača	1.635	5,8	12
Sunja	971	3,4	7
Lekenik	945	3,3	7
Dvor	792	2,8	6
Lipovljani	550	1,9	4
Martinska Ves	527	1,9	4
Hrvatska Kostajnica	489	1,7	3
Gvozd	471	1,7	3
Topusko	423	1,5	3
Velika Ludina	392	1,4	3
Jasenovac	347	1,2	2
Donji Kukuruzari	334	1,2	2
Hrvatska Dubica	314	1,1	2
Majur	225	0,8	2
Ukupno	28.344		

Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj-2023

Tablica 8: Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Sisačko-moslavačke županije

Grad/općina	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
Donji Kukuruzari	17	4	106	28	101	78
Dvor	28	19	121	71	341	212
Glina	99	69	451	218	456	368
Gvozd	22	9	92	63	139	146
Hrvatska Dubica	15	6	101	31	87	74
Hrvatska Kostajnica	25	9	106	64	128	157
Jasenovac	20	14	108	46	90	69
Kutina	268	173	769	535	689	644
Lekenik	81	53	274	154	254	129
Lipovljani	39	27	146	85	127	126
Majur	4	4	45	23	94	55
Martinska Ves	49	36	145	89	112	96
Novska	154	101	681	338	508	435
Petrinja	300	222	1.227	648	1.011	819
Popovača	149	78	479	275	368	286
Sisak	786	617	2.041	1.267	2.019	2.016
Sunja	61	35	278	112	301	184
Topusko	19	15	113	59	119	98
Velika Ludina	41	19	130	67	75	60

Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj-2023

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Sisačko-moslavačke županije su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te mentalna oštećenja.

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komordiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropija i dorzopatija, dok najčešći uzroci mentalnih oštećenja koji uzrokuju invaliditet pripadaju skupini organskih i simptomatskih duševnih poremećaja i skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i samotoformnih poremećaja.

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Sisačko-moslavačke županije su psihičke bolesti i kronične bolesti.

Tablica 9: Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti-razrada prema spolu i dobnim kategorijama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	33	806	1.112
	m	95	2.421	1.697
Kronične bolesti	ž	57	1.385	1.965
	m	67	1.166	1.346
Tjelesno oštećenje	ž	36	324	675
	m	63	385	344
Intelektualne teškoće	ž	175	429	49
	m	264	578	41
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	274	243	53
	m	452	453	43
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	512	-	-
	m	751	-	-
Oštećenje vida	ž	54	153	349
	m	51	212	266
Kronične bolesti kod djece	ž	467	-	-
	m	514	-	-
Oštećenje sluha	ž	16	106	190
	m	33	230	262
Višestruke teškoće	ž	130	153	0
	m	225	235	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	18	9	1
	m	95	32	0
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	0	2	0

Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj-2023

3. PROCJENA POTREBA U ŽUPANIJI: PROCJENA DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA I PROCJENA KAPACITETA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA

Procjena dostupnosti socijalnih usluga i procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga, zahtijevaju sustavan pristup temeljen na važećim zakonodavnim okvirima kao što je Pravilnik o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23). Cilj takve procjene je usklađivanje dostupnosti i potražnje socijalnih usluga kako bi se odgovorilo na stvarne potrebe stanovništva, kako bi se poboljšala kvaliteta života korisnika socijalnih usluga te osigurala ravnoteža dostupnosti usluga na području Sisačko-moslavačke županije.

3.1. Analiza prikupljenih podataka

Za potrebe procjene dostupnosti socijalnih usluga u svrhu izrade Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije, prikupljeni su podaci iz različitih izvora, a proces je obuhvatio mapiranje svih pružatelja socijalnih usluga te ostalih pravnih osoba koje provode projekte u području socijalne skrbi te analizu postojećih socijalnih usluga, kao i identifikaciju potencijalnih potreba korisnika. U ovoj fazi, veliki fokus bio je na prikupljanju podataka koji će omogućiti precizno razumijevanje trenutnog stanja u području socijalnih usluga, ali i predviđanje budućih potreba koje bi mogle nastati u okviru društva. Podaci su prikupljeni od relevantnih institucija, organizacija i lokalnih zajednica, uz pomoć obrazaca koji su definirani u Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23).

Svi prikupljeni podaci analizirani su kako bi se stvorio sažeti prikaz procjena potreba za socijalnim uslugama. Na temelju analize, definirani su prioriteti za daljnji razvoj i unaprjeđenje socijalnih usluga, s posebnim naglaskom na usmjeravanje resursa prema najugroženijim skupinama i onima koji imaju najizraženije potrebe.

Tablica 10: Broj ispitanika od kojih su se prikupljali podaci

Obrazac zadan pravilnikom	Broj ispitanika
Obrazac 1 – Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji	9
Obrazac 3 – Upitnik za pružatelje socijalnih usluga	77
Obrazac 4 – upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga	6
Obrazac 6 – Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grada Zagreba	18
Obrazac 7 – Protokol za intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra	7
Obrazac 8 – Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina	195

Izvor: obrada izrađivača Socijalnog plana SMŽ, 2025.

Međutim, važno je napomenuti kako od poslanih upita, Obrazac 3 za pružatelje socijalnih usluga ispunilo je 46 ispitanika, a Obrazac 8 za predstavnike korisničkih skupina svega 12 ispitanika.

Na području županije djeluje Hrvatski zavod za socijalni rad:

- Županijska služba Sisačko-moslavačke županije te šest područnih ureda:
- Područni ured Sisak

- Područni ured Kutina za područje grada Kutine i općina Popovača i Velika Ludina
- Područni ured Petrinja za područje grada Petrinje
- Područni ured Novska za područje grada Novske i općina Jasenovac i Lipovljani
- Područni ured Glina za područje grada Gline i općina Topusko i Gvozd
- Područni ured Hrvatska Kostajnica - Dvor za područje grada Hrvatska Kostajnica i općina Donji Kukuruzari, Hrvatska Dubica, Majur i Dvor

Područni uredi obavljaju djelatnosti u području socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kaznenopravne zaštite djece, udomiteljstva i dr.

Također, na području SMŽ djeluje i područna služba Obiteljskog centra koja pruža usluge savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja, obiteljske medijacije i psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja.

U prikupljanju podataka o socijalnim uslugama na području Sisačko-moslavačke županije sudjelovalo je 46 pružatelja, a putem dostupnih informacija na internetu, prikupili su se podaci od još 8 pružatelja usluga.

U Registar pružatelja socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačke županije trenutno je upisano 62 ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice, drugih pravnih osoba te obrta.

Tablica 11: Prikaz pružatelja socijalnih usluga: ustanove socijalne skrbi, fizičke osobe koje provode profesionalnu djelatnost, udruge, vjerske zajednice te ostale pravne osobe

Naziv pružatelja	Općina/Grad
Centar za pomoć i njegu Jasenovac	Jasenovac
Centar za pomoć u kući Selectstar	Petrinja
Centar za pružanje usluga u zajednici SOS – Dječje selo Lekenik	Lekenik
Centar za pružanje usluga zajednici Vrbina Sisak	Sisak
Centar za rehabilitaciju Komarevo	Komarevo, Sisak
Dom za odrasle osobe Petrinja	Petrinja
Dom za odrasle osobe Svjetlost	Sisak
Dom za starije osobe Glina	Glina
Dom za starije osobe Petrinja	Petrinja
Dom za starije osobe Sisak	Sisak
Obiteljski dom Anela Rožić	Novska
Obiteljski dom Anita Mahić	Sisak
Obiteljski dom Davor Horvatinović	Sisak
Obiteljski dom Deni Kudelić	Glina
Obiteljski dom Elvis Salijeva	Sisak
Obiteljski dom Ena Zorić	Glina

Obiteljski dom za psihički bolesne i odrasle osobe Ernest Rafajac	Popovača
Obiteljski dom Ivan Rebić	Petrinja
Obiteljski dom za stare i nemoćne Lidija Ivanušić	Novska
Obiteljski dom Marijan Sarkotić	Sisak
Obiteljski dom Marijana Mihanić (ex. Lovreković)	Sisak
Obiteljski dom Martina Radenić	Glina
Obiteljski dom Matea Kovačević	Novska
Obiteljski dom Stanko Duković	Topusko
Obiteljski dom Vedran Ostojić	Kutina
Caritas Sisačke biskupije	Sisak
Centar za žene Adela	Sisak
Dom za starije i nemoćne osobe Ramona	Novska
Družba sinova Bezgrješne - Kuća fra Ivana Bonifacija Pavletića	Kutina
HCK - Gradsko društvo Crvenog križa Sisak	Sisak
HCK - Gradsko društvo Crvenog križa Glina	Glina
HCK - Općinsko društvo Crvenog križa Gvozd	Gvozd
HCK - Gradsko društvo Crvenog križa Hrvatska Kostajnica	Hrvatska Kostajnica
HCK - Gradsko društvo Crvenog križa Novska	Novska
HCK - Gradsko društvo Crvenog križa Petrinja	Petrinja
HCK - Općinsko društvo Crvenog križa Dvor	Dvor
HCK - Općinsko društvo Crvenog križa Topusko	Topusko
IN-FLAGRANT	Petrinja
Zasebna organizacijska jedinica „Maranić“	Velika Ludina
Zasebna organizacijska jedinica „Moslavački dom“	Popovača
Novi dom I. Q.	Petrinja
Obiteljski dom Jurković	Kutina
Obiteljski dom Pereković	Glina
Dom za starije i nemoćne osobe Prebeg	Sisak
Zasebna organizacijska jedinica „Rebić dom smještaj“	Sisak
Smještaj za starije i nemoćne OLGA	Sisak
Savez udruga osoba s invaliditetom Grada Siska	Sisak
Smještaj Ad Astra	Sisak
Udruga mladih Novi svijet	Petrinja
Udruga nezaposlenih u Kutini	Kutina
Udruga osoba s invaliditetom Kutina	Kutina
Udruga osoba s invaliditetom distrofije, cerebralne i dječje paralize i osoba s ostalim tjelesnim invaliditetom Grada Siska	Sisak
Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije	Sisak
Udruga pomoć starijim osobama	Petrinja
Udruga slijepih Grada Kutina i dijelom SMŽ	Kutina
Udruga slijepih Sisačko-moslavačke županije	Sisak
Udruga za pomoć i njegu starim i nemoćnim osobama STAR	Petrinja

Udruga za pomoć starijim osobama Treća dob Sunja	Sunja
Udruga Za smještaj, skrb i njegu Osmijeh Dvor	Dvor
Udruga za zdravstvenu njegu u kući Svjetlost	Sisak
Udruga za zdravstvenu njegu – Marija	Sisak
Udruga za zdravstvenu njegu Snježana	Sisak

Izvor: Registar pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi (<https://mrosp.gov.hr/registar-pruzatelja/13416>, pristupljeno 3.2.2025.)

Za procjenu dostupnosti socijalnih usluga i kapaciteta pružatelja socijalnih usluga korišteni su sljedeći obrasci:

Obrazac 1: Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji

Obrazac 1 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Županijska služba Sisačko-moslavačke županije, Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije, Policijska uprava Sisačko-moslavačke županije te Obiteljski centar Sisačko-moslavačke županije.

Obrazac 2: Procjena broja građana u riziku,

Obrazac 2 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad Sisačko-moslavačke županije i Županijska služba Sisačko-moslavačke županije, Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije i Obiteljski centar Sisačko-moslavačke županije..

Obrazac 3: Upitnik za pružatelje socijalnih usluga,

Obrazac 3 ispunjavali su sljedeći pružatelji socijalnih usluga: Centar za žene Adela, Hrvatski Crveni križ – gradsko društvo crvenog križa Petrinja, Dom za odrasle osobe Petrinja, Obiteljski dom Marijana Lovreković, Obiteljski dom Martina Radenić, UOSI Sisačko-moslavačke županije, Centar za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak, Centar za rehabilitaciju Komarevo, Dom za starije osobe Petrinja, Dom za starije osobe Glina, Dom za odrasle osobe Svjetlost, Dom za starije i nemoćne osobe Ramona j.d.o.o. za usluge, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Glina, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Novska, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Sisak, Obiteljski dom za stare i nemoćne "Ivanušić", Obiteljski dom Matea Kovačević, Obiteljski dom za psihički bolesne odrasle osobe vl. Ernesta Rafajca, Savez udruga osoba s invaliditetom grada Siska, Smještaj Ad Astra d.o.o., CPUZ SOS - Dječje selo Lekenik, Udruga OSI - osoba s invaliditetom Kutina, Udruga za smještaj, skrb i njegu "Osmijeh Dvor", Udruga osoba s intelektualnim teškoćama grada Siska, Udruga osoba s invaliditetom distrofije, cerebralne i dječje paralize i osoba s

ostalim tjelesnim invaliditetom grada Siska (skraćeni naziv: Udruga tjelesnih invalida grada Siska), Udruga za pomoć i njegu starim i nemoćnim osobama "Star", Udruga za pomoć u kući starijim osobama "Treća dob", Organizirano stanovanje Sisak, Udruga za promicanje inkluzije, Udruga nezaposlenih u Kutini, Zaklada biskup Josip Lang, Zasebna organizacijska jedinica "Lopar", Caritas Sisačke biskupije, Obiteljski dom Deni Kudelić, Obiteljski dom Duković, Udruga slijepih Sisačko-moslavačke županije, Novi dom - I.Q. d.o.o., Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Hrvatska Kostajnica, Dom za starije Sisak, Udruga pomoć starijim osobama Petrinja, Obiteljski dom predstavnice Ene Zorić, Centar za pomoć i njegu Jasenovac, CPUZ Lipik, Udruga slijepih grada Kutine i dijela SMŽ, Općinsko društvo Crvenog križa Dvor, Općinsko društvo Crvenog križa Topusko i Općinsko društvo Crvenog križa Gvozd

Obrazac 4. Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga

Obrazac 4 ispunili su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad: Kutina, Novska, Hrvatska Kostajnica, Glina i Petrinja te Područni ured Sisak kao sjedište županijske službe

Obrazac 6: Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave

Obrazac 6 ispunjavale su jedinice lokalne samouprave: gradovi Kutina, Hrvatska Kostajnica, Sisak, Novska, Popovača, Petrinja, Glina te općine Donji Kukuruzari, Hrvatska Dubica, Lekenik, Topusko, Majur, Martinska Ves, Dvor, Lipovljani, Sunja, Jasenovac i Velika Ludina

Obrazac 7: Protokol za intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra

Obrazac 7 su ispunili područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad: Kutina, Novska, Hrvatska Kostajnica, Sisak, Glina i Petrinja i Područna služba Obiteljskog centra za Sisačko-moslavačku županiju

Obrazac 8. Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina

Obrazac 8 su ispunili: Centar za žene Adela, Građanska inicijativa „Moj grad Sisak“, HCK Gradsko društvo Crvenog križa Sisak, Kutinsko dijabetičko društvo, Udruga KroNland, Udruga mladih Novska, Udruga Most Perna, Udruga pomoć starijim osobama – Petrinja, Udruga slijepih SMŽ, Udruga UNUK za starije i nemoćne, Udruga za pomoć i njegu starim i nemoćnim osobama STAR, UOSI Kutina, UOSI SMŽ, UOSI Sisak

Obrazac 5 predstavlja kumulativni prikaz prikupljenih informacija.

Obrazac 5. sadrži podatke o:

- broju građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave razvrstane prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
 - postotku građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
 - očekivanom broju korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom) prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
- postojećem broju korisnika usluga prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe i
- razlici između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe.

3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku

DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Na području Sisačko-moslavačke županije, prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo iz 2024. godine, živi 5.019 djece s teškoćama u razvoju. Za ovu djecu potrebno je osigurati različite socijalne usluge prilagođene njihovim specifičnim potrebama.

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi obuhvaćaju ranu razvojnu podršku, psihosocijalnu podršku djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju, boravak, smještaj ili organizirano stanovanje te pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja.

Rana razvojna podrška je usluga stručne poticajne pomoći i podrške djetetu i stručne savjetodavne pomoći roditeljima i drugim članovima obitelji ili udomitelju, kad je kod djeteta u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne teškoće. Usluga se pruža djetetu do navršene treće godine, a najdulje do navršene sedme godine, u trajanju do pet sati tjedno. Predviđa se za 13 % djece s teškoćama u dobi 0 – 3 godine odnosno za 653 korisnika te za 5,85 % djece s teškoćama u dobi 4 – 7 godina tj. za 294 korisnika. Prema prikupljenim podacima, uslugu koristi 13 djece do 3 godine i 67 djece u dobi od 4 do 7 godina.

Psihosocijalna podrška je usluga koja obuhvaća stručne postupke i druge oblike pomoći i podrške kojima se potiče razvoj i unaprjeđenje kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih, govorno-jezičnih, socijalnih ili odgojnih vještina korisnika. Usluga psihosocijalne podrške djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 godina predviđa se za 636 djece s teškoćama u razvoju (12,66 %) a trenutno je 20 evidentiranih korisnika.

Boravak je usluga kojom se osiguravaju organizirane aktivnosti tijekom dana uz stručnu i drugu pomoć i podršku, radi zadovoljavanja osnovnih i dodatnih životnih potreba korisnika koje ne mogu biti zadovoljene u obitelji. Procjenjuje se kao potrebna usluga za 1,91 % djece s teškoćama u razvoju odnosno za 96 korisnika dok uslugu koristi samo njih 11.

Iz navedenih podataka, vidljivo je da postoji potreba za povećanjem dostupnosti usluga za djecu s teškoćama u razvoju.

Smještaj je usluga kojom se djetetu osigurava intenzivna skrb i zadovoljavanje osnovnih životnih potreba kada to nije moguće osigurati u obitelji i pružanjem drugih socijalnih usluga, a organizirano stanovanje je usluga kojom se osigurava stanovanje u stambenoj jedinici uz stalnu ili povremenu stručnu i drugu pomoć i potporu u osiguravanju osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, obrazovnih, rekreacijskih i drugih potreba radi uspostavljanja i održavanja njihovih socijalnih uloga, izjednačavanja njihovih mogućnosti, poboljšanja kvalitete života, poticanja aktivnog i samostalnog življenja te socijalnog uključivanja, ovisno o potrebama korisnika. Stambena jedinica za organizirano stanovanje može biti obiteljska kuća ili stan u obiteljskoj kući ili zgradi. Usluge smještaja ili organiziranog stanovanja predviđaju se za 1,06 % djece s teškoćama u razvoju odnosno za njih 54, a trenutnih korisnika je 77.

Uslugu pružaju UOSI SMŽ, UOSI Kutina i Centar za pružanje usluga u zajednici Lipik.

Druge inovativne i projektno financirane usluge

Usluge se odnose na prilagođeni prijevoz, privremenog njegovatelja u obitelji radi predaha od skrbi te na grupne ili individualne oblike podrške roditeljima njegovateljima.

Predviđa se da je usluga prilagođenog prijevoza potrebna za 2,77 % djece s teškoćama u razvoju odnosno za 140 korisnika, ali nije prikupljen podatak o trenutnom broju korisnika.

Za usluge privremenog njegovatelja u obitelji radi predaha od skrbi i grupnih ili individualnih oblika podrške roditelja njegovatelja u sustavu procjenjuje se potreba za 342 osobe odnosno 6,8 % djece s teškoćama u razvoju, ali za navedene usluge nema evidentiranih korisnika.

Socijalne usluge u suradnji s drugim sustavima

Usluge se odnose na logopedsku terapiju i pomoćnike u nastavi/stručne komunikacijske posrednike.

Logopedska terapija je usluga kojom se određenim terapijskim postupcima ispravljaju govorne smetnje, izaziva ili ubrzava razvoj govora, pomaže u prevladavanju jezičnih teškoća te uklanjaju problemi fonacije. Predviđa se potreba usluge logopedske terapije za 11,6 % djece s

teškoćama u razvoju odnosno za 583 korisnika. Logopedsku terapiju koristi 173 djece, a uslugu na području SMŽ pružaju HCK Novska i UOSI Kutina.

Pomoćnik u nastavi je osoba koja pruža neposrednu potporu učeniku tijekom odgojno-obrazovnoga procesa u zadacima koji zahtijevaju komunikacijsku, senzornu i motoričku aktivnost učenika, u kretanju, pri uzimanju hrane i pića, u obavljanju higijenskih potreba, u svakodnevnim nastavnim, izvannastavnim i izvanučioničkim aktivnostima, a sve prema izrađenome programu rada prema utvrđenim funkcionalnim sposobnostima i potrebama svakoga pojedinog učenika te uputama učitelja/nastavnika, stručnih suradnika škole, odnosno stručnoga tima. Stručni komunikacijski posrednik je osoba koja daje komunikacijsku potporu gluhih, nagluhim i gluhoslijepim učenicima u onom sustavu komunikacije koji preferira gluhi, nagluhi ili gluhoslijepi učenik: hrvatski znakovni jezik, prilagođeni hrvatski znakovni jezik (taktilni, locirani, vođeni) ili ostale sustave komunikacije koji se temelje na hrvatskome jeziku (simultana znakovno-govorna komunikacija, ručne abecede, titlovanje ili daktilografija, očitavanje govora s lica i usana, pisanje na dlanu i korištenje tehničkih pomagala).

Predviđa se potreba navedene usluge za 6,6 % djece s teškoćama u razvoju, odnosno za 332 djece. Na području Sisačko-moslavačke županije, projekte pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika provode gradovi Sisak i Kutina te Sisačko-moslavačka županija. Projektima je obuhvaćeno 307 učenika s teškoćama u razvoju u ukupno 44 osnovne i srednje škole.

DJECA BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Prema podacima područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, u Sisačko-moslavačkoj županiji evidentirano je 911 djece čija se prava krše te 49 djece i mladih pod skrbništvom (gdje je skrbnik stručni suradnik).

Usluga smještaja u kriznim situacijama ili drugim slučajevima odnosi se na smještaj djeteta od 3. godine života bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djetetu žrtvi obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, djetetu bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega te djetetu od 3. godine života stranom državljaninu koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega.

Usluga smještaja u kriznim situacijama ili drugim slučajevima predviđa se za 23,91 % djece čija se prava krše. Prema trenutnom broju djece za koje je izrečena mjera o stanovanju izvan

obitelji u potrebi za socijalnom uslugom je 218 djece. Ova usluga uključuje smještaj djece u domu, u organiziranom stanovanju te smještaj kod drugih pružatelja usluga.

Prema prikupljenim podacima, uslugu trenutno koristi 139 djece, odnosno 63,76 % djece u odnosu na procijenjeni broj korisnika u potrebi za socijalnom uslugom.

Usluga boravka odnosi se na pružanje usluge djetetu bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djetetu žrtvi obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, u dobi od 3. do 18. godine života.

Usluga boravka, za djecu čija su prava ugrožena, potrebna je za 17,5 %, odnosno za 160 djece. Prema prikupljenim podacima, uslugu koristi 36 djece, odnosno 22,5 % u odnosu na procijenjen broj korisnika u potrebi za uslugom.

Podaci pokazuju da postoji potreba za povećanjem kapaciteta usluga smještaja i boravka za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Navedene usluge pružaju Centar za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak, Centar za pružanje usluga u zajednici Lipik te SOS Dječje selo Lekenik.

Važno je napomenuti kako Centar za pružanje usluga u zajednici Lipik djeluje na području Sisačko-moslavačke, Požeško-slavonske te Bjelovarsko-bilogorske županije, a SOS Dječje selo Lekenik na području Sisačko-moslavačke i Zagrebačke županije te Grada Zagreba.

DJECA ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Usluge koje su predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi su savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih), psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) te psihosocijalna podrška (ne uključujući djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju). Savjetovanje je usluga kojom stručna osoba u neposrednom kontaktu potiče korisnika na razvoj novih mogućnosti sagledavanja životne situacije sa svrhom prevladavanja teškoća, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu. Psihosocijalno savjetovanje je usluga kojom stručna osoba u neposrednom kontaktu pomaže korisniku otkloniti teškoće u funkcioniranju u različitim područjima života s naglaskom na ponašajne, emocionalne, interpersonalne, socijalne, obrazovne, razvojne i organizacijske aspekte života.

Prema zadnje dostupnim podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Sisačko-moslavačkoj županiji evidentirano je 771 djece, uzimajući u obzir mentalna i intelektualna oštećenja te poremećaje iz spektra autizma. Procjenjuje se potreba od 70% korištenja navedenih

usluga za djecu čije je mentalno zdravlje ugroženo, odnosno za 771 korisnika. Iz prikupljenih podataka, uslugu savjetovanja koristi 282 djece, a uslugu psihosocijalne podrške 20 djece. Na temelju dobivenih podataka vidljiva je potreba za razvojem navedenih usluga.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi usluge koje su osigurane u zdravstvenom sektoru

Usluge se odnose na psihoedukativne i preventivne programe za mlade te na programe podrške i preventivne programe za mlade radi suzbijanja ovisnosti. Procjenjuje se potreba za navedenim uslugama od 25% % trenutnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo odnosno za 193 korisnika. Uslugu pruža HCK Novska, a koristi ju 30 korisnika.

DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se potreba socijalnog mentorstva djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade za 10 % djece u riziku od siromaštva, a čije obitelji su primatelji ZMN-a.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Usluge obuhvaćaju info centar za mlade, socijalizacijske i razvojne aktivnosti, pomoć i podršku u obrazovanju te međusektorski program rane prevencije siromaštva i integriranu podršku djetetu u siromaštvu.

Predviđa se potreba dostupnosti info centra za mlade za 50 % djece u riziku od siromaštva.

Socijalizacijske i razvojne aktivnosti predviđaju se za 27 % djece u riziku od siromaštva.

Procjenjuje se potreba pomoći i podrške u obrazovanju za 40 % djece u riziku od siromaštva.

Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu predviđeni su za 7 % djece u riziku od siromaštva.

Obzirom da za usluge za djecu u riziku od siromaštva ne postoje podaci, vidljivo je da postoji potreba za razvojem istih.

DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Prema podacima Hrvatskog zavoda za socijalni rad, na području Sisačko-moslavačke županije evidentirano je 449 djece i mladih s problemima u ponašanju prema kojima su poduzimane mjere. U skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, predviđene su usluge smještaja, organiziranog stanovanja, boravka te psihosocijalne podrške.

Usluga smještaja ili organiziranog stanovanja (krizni smještaj, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja) predviđa se za 6 % djece s problemima u ponašanju odnosno za 27 djece, međutim, prema prikupljenim podacima uslugu koristi 28 djece.

Boravak je procijenjen kao potreban za 30 % djece i mladih, što iznosi oko 135 korisnika. Ovu uslugu trenutno koristi samo 1 dijete.

Psihosocijalna podrška je usluga koja obuhvaća stručne postupke i druge oblike pomoći i podrške kojima se potiče razvoj i unaprjeđenje kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih, govorno-jezičnih, socijalnih ili odgojnih vještina korisnika.

Potrebe usluga psihosocijalne podrške procjenjuju se za 20 % djece i mladih, odnosno za oko 90 korisnika. Trenutno uslugu koristi 26 korisnika, što ukazuje na potrebu za razvojem usluga kako bi se obuhvatili svi korisnici u potrebi.

Usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi na području Sisačko-moslavačke županije pružaju UOSI Kutina i Centar za pružanje usluga u zajednici Lipik.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za djecu i mlade

Usluge se odnose na individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad, grupnu i vršnjačku podršku te na mentorstvo.

Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad podrazumijeva pružanje podrške pojedincima kako bi se poboljšala njihova socijalna i emocionalna dobrobit, kao i pomoć u suočavanju s različitim životnim izazovima. Procjenjuje se da je potreban za 15 % djece, odnosno 68 korisnika.

Grupna i vršnjačka podrška predstavljaju oblike socijalne pomoći koji uključuju grupnu dinamiku i interakciju među osobama sličnog uzrasta ili socijalnog konteksta. Procjenjuje se da bi usluge grupne i vršnjačke podrške trebale obuhvatiti 20 % djece, odnosno 90 korisnika.

Mentorstvo, kao još jedan oblik pomoći za rješavanje potreba djece i mladih s problemima u ponašanju procjenjuje se kao potrebno za 10 % djece, odnosno 45 korisnika.

U Sisačko-moslavačkoj županiji nije evidentiran niti jedan korisnik navedenih usluga, iz čega je vidljiva potreba za uvođenjem inovativnih usluga radi prevencije daljnjih problema i prilagodbe sustava prema potrebama djece i mladih.

DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi, usluge za djecu i mlade u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji odnose se na smještaj i organizirano stanovanje do 26. godine u domu, udomiteljskoj

obitelji, u organiziranom stanovanju ili kod drugih pružatelja usluga te socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja.

Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osigurava smještaj i skrb u udomiteljskoj obitelji. Smještaj se osigurava za djecu koja nemaju vlastitu obitelj te ih udomiteljska obitelj prihvaća kao svojeg člana.

U Sisačko-moslavačkoj županiji, prema prikupljenim podacima, uslugu organiziranog stanovanja koriste samo 2 osobe, a unutar 42 udomiteljske obitelji smješteno je 75 djece. Od ukupno 42 udomiteljske obitelji, 15 udomitelja su srodnički udomitelji, 24 tradicionalni udomitelji i imamo 3 udomiteljske obitelji koji udomiteljstvo obavljaju kao standardni udomitelji.

Trenutno unutar Sisačko-moslavačke županije nema slobodnih smještajnih kapaciteta za maloljetnu djecu. Nekolicina udomiteljskih obitelji ima veći broj smještene djece od broja na koji su izdale dozvole sukladno odredbama Zakona o udomiteljstvu, obzirom na mali broj udomiteljskih obitelji, a veliku potrebu.

Također, na području županije postoje i Centar za rehabilitaciju Komarevo i Centar za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak. Centar za rehabilitaciju Komarevo, osim usluge smještaja planira pružiti uslugu organiziranog stanovanja za 16 osoba s planiranim početkom pružanja usluge u zadnjem kvartalu 2025. godine. Centar za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak, osim usluge smještaja, dobio je licencu za pružanje usluge organiziranog stanovanja za 6-7 korisnika, a početak pružanja usluge planira se u travnju 2025. godine.

Socijalno mentorstvo je usluga kojom se korisniku pruža stručna pomoć usmjerena jačanju njegovih snaga i sposobnosti za uspješnije rješavanje nepovoljnih životnih prilika i bolju integraciju u zajednicu u kojoj živi kroz strukturirane susrete socijalnog mentora i korisnika.

Uslugu socijalnog mentorstva koristi 1 dijete prema podacima HZSR.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Usluge se odnose na stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama. Za navedeni oblik usluge ne postoje podaci.

DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA)

Usluge se odnose na smještaj ili organizirano stanovanje, a predviđa se za 100% djece bez pratnje i djece žrtvi trgovanja ljudima te za 20 % maloljetnih trudnica. Prema podacima HZSR-

a, na području Sisačko-moslavačke županije zatečeno je 546 djece bez pratnje, a prema podacima HZJZ u 2023. godini bilo je 35 trudnica. Uslugu koristi 70 djece.

Tablica 12: Prikaz socijalnih usluga za djecu i mlade na području Sisačko-moslavačke županije

SOCIJALNE USLUGE ZA DJECU I MLADE	
BROJ DJECE U ŽUPANIJI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (DSTUR)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI
	653
Rana razvojna podrška 0 – 3 g.: 13 % DSTUR Obuhvaćeno je 70 % djece s teškoćama u dobi 0 – 3 godine	13
	640
Rana razvojna podrška 4 – 7 g.: 5,85 % DSTUR Obuhvaćeno je 30 % djece s teškoćama u dobi 4 – 7 godina	67
	227
Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g.: 12,66 % DSTUR DSTUR u sustavu socijalne skrbi u dobi 7 – 18 bez djece u smještaju i boravku	20
	616
Boravak: 1,91 % DSTUR	11
	85

Nastoji se nacionalno udvostručiti postojeći broj djece u boravku				
Smještaj ili organizirano stanovanje: 1,06 % DSTUR Na temelju postojećih smještajnih kapaciteta	54		Djeca u domu Djeca u udomiteljskoj obitelji Djeca u organiziranom stanovanju Djeca kod drugih pružatelja Ne postoje nikakvi podaci od pružatelja usluga 77	-23
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: 3,83 % DSTUR Usluga je primjerena pri upisu u OŠ	193	19		174
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Prilagođeni prijevoz: 2,77 % DSTUR Prema broju djece u RH sa tjelesnim oštećenjem	140	/		140
Privremeni njegovatelj u obitelji radi predaha od skrbi za	342	/		342

	6,8 % DSTUR Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu			
	Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima 6,8 % DSTUR Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu	342	/	342
SOCIJALNE USLUGE U SURADNJI SA DRUGIM SUSTAVIMA				
	Logopedska terapija: 11,6 % DSTUR 70 % djece u dobi od 0 do 7 godina s oštećenjem govorno-glasovne komunikacije	583	173	410
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik 6,6 % DSTUR Prema trenutnom broju djece koja koristi uslugu	332	307	25
BROJ DJECE U ŽUPANIJI BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			

	<p>SMJEŠTAJ (U KRIZNIM SITUACIJAMA ILI U DRUGIM SLUČAJEVIMA)</p> <p>23,91 % djece čija se prava krše</p> <p>Prema trenutnom broju djece za koje je izrečena mjera o stanovanju izvan obitelji</p>	218	<p>Djeca u domu</p> <p>Djeca u udomiteljskoj obitelji</p> <p>Djeca u organiziranom stanovanju</p> <p>Djeca kod drugih pružatelja</p> <p>139</p>	79
<p>BROJ DJECE U ŽUPANIJI ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO</p>	<p>Boravak</p> <p>17,5 % djece čija su prava prekršena</p> <p>Za djecu čiji roditelji imaju mjeru stručne pomoći ili intenzivne stručne pomoći u dobi od 7 do 14 g. gdje je 50 % djece motivirano za uslugu</p>	160	36	124
<p>SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI</p>				
	<p>70 % djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ostvaruje ukupno sljedeće usluge koje se mogu zbrojiti:</p> <p>Savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih)</p>	771	Savjetovanje Psihosocijalna podrška	489

	<p>Psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih)</p> <p>Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju)</p>		282	
	<p>DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SU OSIGURANE U ZDRAVSTVENOM SEKTORU</p>			
	<p>250 % trenutnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo – ukupno za programe:</p> <p>Psihoedukativni i preventivni programi za mlade</p> <p>Programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti</p>	<p>25%</p> <p>193</p>	<p>Psihoedukativni</p> <p>30</p>	163
<p>DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI</p>	<p>SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI</p>			

	Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade 10 % djece u riziku od siromaštva, a čije obitelji su primateljji ZMN-a.	/	/	/
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Info centar za mlade dostupan za barem 50 % djece u riziku od siromaštva	/	/	/
	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu 27 % djece u riziku od siromaštva	/	/	/
	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva 40 % djece u riziku od siromaštva 64 447 djece u OŠ je u riziku od siromaštva što je 8,7 % sve djece u dobi 0 – 19 godina, s time da je stopa međugeneracijskog prijenosa 30 % (Istraživanje OBRIRK) Njima su namijenjene tri usluge: socijalno mentorstvo, pomoć i podrška u obrazovanju te međusektorski program rane prevencije siromaštva	/	/	/

	Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu 7 % djece u riziku od siromaštva	/	/	/
DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja): 6 % djece s problemima u ponašanju	27	Djeca u domu Djeca u udomiteljskoj obitelji Djeca u organiziranom stanovanju Djeca kod drugih pružatelja 28	-1
	Boravak 30 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	135	1	134
	Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana) 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	90	26	74
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad 15 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	68	/	68

	Grupna i vršnjačka podrška 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	90	/	90
	Mentorstvo za mlade s PUP-om 10 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	45	/	45
DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine 50 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti		Djeca i mladi u domu Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji 75 djece Djeca i mladi u organiziranom stanovanju 2 Djeca i mladi kod drugih pružatelja	
	Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja 50 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti		1	

DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	Stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama 25 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti		/	
DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA)	Smještaj ili organizirano stanovanje 100 % djeca bez pratnje / djeca žrtve trgovanja ljudima 20 % maloljetne trudnice	546 7	Djeca i mladi u domu Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji Djeca i mladi u organiziranom stanovanju Djeca i mladi kod drugih pružatelja 70	483

3.1.2. Socijalne usluge za građane u dobi od 20 do 64 godine

Prema zadnjem Popisu stanovništva u 2021. godini, u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 80 192 osobe životne dobi od 20 do 64 godine.

Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom

Opća prevencija

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Usluge se odnose na podršku i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo u smislu individualnih, grupnih i psihoedukativnih programa te grupe podrške roditeljima s malom djecom. Cilj navedenih usluga je prevencija problema povezanih s obiteljskim odnosima i roditeljstvom, a predviđa se potreba za 562 korisnika odnosno za 0,7 % građana u dobi 20 – 64 godina.

SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Odnose se na usluge savjetovanja za odrasle, psihosocijalnog savjetovanja za odrasle osobe, obiteljsku medijaciju, psihosocijalnu podršku te na psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja.

Psihosocijalno savjetovanje je usluga kojom stručna osoba u neposrednom kontaktu pomaže korisniku otkloniti teškoće u funkcioniranju u različitim područjima života s naglaskom na ponašajne, emocionalne, interpersonalne, socijalne, obrazovne, razvojne i organizacijske aspekte života.

Obiteljska medijacija je usluga kojom se rješavaju sukobi i sporna pitanja između članova obitelji uz pomoć obiteljskog medijatora, u svrhu postizanja zajedničkog sporazuma.

Psihosocijalna podrška je usluga koja obuhvaća stručne postupke i druge oblike pomoći i podrške kojima se potiče razvoj i unaprjeđenje kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih, govorno-jezičnih, socijalnih ili odgojnih vještina korisnika.

Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja je savjetodavno-terapijska i psihoedukativna usluga usmjerena na zaustavljanje i sprječavanje nasilničkog ponašanja u obitelji uključivanjem korisnika u strukturirani tretman.

Usluga savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine predviđa se za 1,85 % građana, odnosno za 1 484 osobe, a trenutno je evidentirano 155 korisnika.

Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine, koje može biti individualno, grupno ili obiteljsko, ili pak obiteljska medijacija, nevezana uz postupak razvoda braka, predviđaju se

kao potrebni za 2,34 % građana u dobi od 20 do 64 godina, odnosno za 1 877 korisnika, a prema područnim uredima Zavoda za socijalni rad Sisačko-moslavačke županije, trenutnih korisnika je samo 25.

Usluga psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja predviđa se za 0,3 % populacije u dobi 20 – 64 godina odnosno za 241 korisnika, a trenutno je evidentirano 28 korisnika.

Uzimajući u obzir prikupljene podatke, postoji velika razlika između očekivanog i postojećeg broja korisnika, što upućuje na potrebne promjene odnosno na razvoj navedenih usluga.

NASILJE U OBITELJI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Prema podacima MUP-a u Sisačko-moslavačkoj županiji prijavljeno je 531 kazneno djelo.

Usluga smještaja predviđena je za 20 % trenutnog broja žrtvi nasilja, odnosno za 107 korisnika, a prema HZSR evidentiranih korisnika je ukupno 24.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Obuhvaćaju usluge SOS telefona za žrtve nasilja, besplatne primarne/sekundarne pravne pomoći te pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju.

Predviđa se potreba SOS telefona za žrtve nasilja za 300 % trenutnog broja žrtvi nasilja odnosno za 1593 korisnika, a u SMŽ je evidentiran 1831 korisnik, većinom žene.

Besplatna primarna/sekundarna pravna pomoć predviđaju se za 150 % trenutnog broja žrtvi nasilja tj. za 797 korisnika, a uslugu koristi 116 korisnika.

Usluga pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanja procjenjuje se kao potrebna za 50 % trenutnog broja žrtvi nasilja što je 266 korisnika, a uslugu koristi svega 24 osobe.

KRIZNI DOGAĐAJI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Usluge se odnose na smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom te se predviđa 1 smještajni kapacitet na 10 000 stanovnika, odnosno 14 smještajnih kapaciteta, a u SMŽ uslugu trenutno koriste 4 osobe.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Za privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama predviđa se 1 stambena jedinica na 10 000 stanovnika odnosno 14 stambenih jedinica na području Sisačko-

moslavačke županije obzirom na broj stanovnika. Županija je nakon potresa izgradila ukupno 163 stambene jedinice te u narednom trogodišnjem razdoblju nema u planu izgradnju novih stambenih jedinica za krizne događaje.

GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i drugih sustava (zdravstvo, pravosuđe i zapošljavanje)

Usluge obuhvaćaju podršku u zapošljavanju, besplatnu pravnu pomoć te posudionicu i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala.

Obzirom da ne postoje podaci o broju građana u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji na razini županije, polazišna točka za određivanje podataka bit će postotak osoba u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji na razini RH koji iznosi 2,8 % za 2023. godinu.

Procjenjuje se potreba usluge podrške u zapošljavanju za 50 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji odnosno za 1 955 korisnika, a uslugu je koristilo samo 32 osobe.

Besplatna pravna pomoć predviđena je za 30 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji tj. za 1 173 korisnika, a trenutno nema evidentiranih korisnika navedene usluge.

Usluga posudionice i servisiranja ortopedskih i medicinskih pomagala predviđa se za 10 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji odnosno za 391 osobu, a evidentirano je 114 korisnika.

SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Zajamčena minimalna naknada priznaje se korisniku koji nema dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba (prehrana, smještaj, odjeća i sl.), niti ta sredstva može osigurati iz vlastitih prihoda, od obveznika uzdržavanja ili pak najmom, zakupom, prodajom pokretnina ili nekretnina.

Socijalno mentorstvo je usluga kojom se korisniku pruža stručna pomoć usmjerena jačanju njegovih snaga i sposobnosti za uspješnije rješavanje nepovoljnih životnih prilika i bolju integraciju u zajednicu u kojoj živi.

Usluga socijalnog mentorstva za odrasle primatelje zajamčene minimalne naknade (ZMN), osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti predviđa se za 100 % radno sposobnih nezaposlenih primatelja ZMN-a, odnosno za 1 519 korisnika, a uslugu trenutno koristi 43 osobe.

GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na razini RH 5,5 % osoba nije u mogućnosti priuštiti si svaki drugi dan obrok koji sadržava meso, piletinu, ribu ili vegetarijanski ekvivalent. Koristeći navedeni postotak kao inicijalnu vrijednost za dobivanje podataka, u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 7 679 građana u prehrambenoj deprivaciji.

Usluge socijalne samoposluge i/ili dostave/podjele namirnica te pučke kuhinje i/ili dostave pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) predviđaju se za 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji odnosno za 3 840 korisnika. Prema prikupljenim podacima uslugu socijalne samoposluge koristi 3 767 korisnika, a pučke kuhinje samo 320 korisnika.

GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Usluge obuhvaćene Zakonom o socijalnoj skrbi su smještaj i organizirano stanovanje te boravak.

Smještaj ili organizirano stanovanje koriste 4 osobe, a predviđa se za 60 % građana u riziku od beskućništva, dok se usluga boravka predviđa za 20 % građana u riziku od beskućništva, a koristi ju samo jedna osoba.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Odnosi se na uslugu dnevnih centara za podršku i informiranje koji se predviđaju za 200 % građana u riziku od beskućništva te na uslugu stambenog zbrinjavanja za 30 % građana u riziku od beskućništva.

GRAĐANI S RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Obuhvaćaju usluge univerzalne, selektivne i indicirane prevencije koje se razlikuju prema ciljnoj skupini, a odnose se na preventivne programe.

Programi univerzalne prevencije su namijenjeni velikim grupama bez prethodnog utvrđivanja stanja mogućeg rizika zlouporabe, selektivna prevencija intervenira u određenim skupinama, obiteljima ili zajednicama kod kojih postoji veća vjerojatnost da će razviti ovisnost, dok je indicirana prevencija usmjerena na prepoznavanje pojedinaca koji imaju pokazatelje visoko povezane s pojedinačnim rizikom razvoja zlouporabe droga u njihovom kasnijem životu.

Prema podacima HZJZ iz 2024. godine, u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 5 084 građana s mentalnim i intelektualnim oštećenjima te poremećajima iz spektra autizma.

Univerzalna prevencija predviđena je za 100 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja odnosno za 5 084 korisnika, a uslugu koristi 85 osoba.

Selektivna prevencija predviđa se za 40 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja odnosno za 2 034 korisnika, a usluga indicirane prevencije za 10 % građana odnosno za 509 korisnika, međutim, nema evidentiranih korisnika za navedene dvije usluge.

GRAĐANI SA ZNAČAJNIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici predviđaju se za 60 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja tj. za 3 051 korisnika, a evidentirano ih je samo 85.

Usluge organiziranih kreativnih, rekreativnih i socijalizacijskih aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena, grupe podrške i vršnjačke podrške te grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja predviđene su za 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja odnosno za 1 017 korisnika, a evidentirano je 19 korisnika koji koriste samo uslugu organiziranih kreativnih, rekreativnih i socijalizacijskih aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena.

Krizna intervencija i prva psihološka pomoć predviđa se za 763 korisnika odnosno za 15 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja, a trenutnih korisnika je 5.

GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Za građane koji su u riziku od patološkog kockanja predviđa se usluga terapijske grupe ili klubova za ovisnike o kockanju za 20 % građana, za one s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima predviđene su usluge programa smanjenja štete za 100 % građana te terapijske grupe ili klubovi za ovisnike o drogi za 70 % spomenutih građana, a za građane s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih uzimanjem alkohola predviđena je usluga terapijske grupe ili klubova za ovisnike o drogi za 70 % građana.

Prema podacima HZJZ u 2023. godini hospitalizirano je 337 osoba s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih alkoholom i uzimanjem psihoaktivnih tvari.

ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Obuhvaćaju usluge smještaja ili organiziranog stanovanja, boravka, socijalnog mentorstva ili psihosocijalne podrške te uslugu vođenja slučaja.

Prema podacima područnih ureda Zavoda za socijalni rad, u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 860 odraslih osoba pod skrbništvom.

Predviđena je usluga smještaja ili organiziranog stanovanja za 30 % odraslih osoba pod skrbništvom odnosno za 258 korisnika, a uslugu koristi 231 korisnik.

Usluga boravka predviđa se za 20 % odraslih osoba pod skrbništvom tj. za 172 osobe, a evidentiranih korisnika je 50.

Usluge socijalnog mentorstva, psihosocijalne podrške ili vođenja slučaja iz zdravstvenog sustava predviđaju se u ukupnom postotku za 15 % odraslih osoba pod skrbništvom odnosno za 129 osoba, a usluge koristi 116 osoba.

OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 godina (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem)

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Usluge obuhvaćene Zakonom o socijalnoj skrbi su smještaj ili organizirano stanovanje, boravak, pomoć u kući, psihosocijalna podrška, socijalno mentorstvo ili druge terapijske i rehabilitacijske usluge.

U Sisačko-moslavačkoj županiji prema podacima HZJZ-a živi ukupno 13 992 osobe s invaliditetom, bez osoba s mentalnim i intelektualnim oštećenjima te poremećajima iz spektra autizma, a evidentirano je 3 214 osoba u sustavu socijalne skrbi.

Usluge smještaja, kriznog, radi provođenja rehabilitacijskog programa ili u drugim slučajevima, te organiziranog stanovanja predviđaju se za 6 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi tj. za 193 korisnika, a uslugu trenutno koristi 168 osoba.

Boravak se procjenjuje kao potreban za 8 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi odnosno za 258 korisnika, a prema zadnje dostupnim podacima evidentirano je 58 korisnika.

Uslugu pomoć u kući prema podacima HZSR koristi 400 osoba, a predviđa se za 8 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi, odnosno za 258 korisnika.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Usluge obuhvaćaju specijalizirani prijevoz i pratnju, dojavni sustav u krizama, cjelodnevnu skrb i njegu u kući te uslugu privremenog njegovatelja u obitelji.

Usluga specijaliziranog prijevoza i pratnje predviđa se za 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi odnosno za 1 607 korisnika. Trenutno je evidentirano samo 110 korisnika.

Usluga dojavnog sustava u krizama procjenjuje se kao potrebna za 1 607 korisnika, odnosno za 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi.

Cjelodnevna skrb i njega u kući predviđena je za 3 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi odnosno za 97 korisnika, a usluga privremenog njegovatelja za 10 % osoba tj. za 322 korisnika.

Usluga osobne asistencije

Osobna asistencija je socijalna usluga kojom se osigurava pomoć i podrška osobi s invaliditetom u aktivnostima koje ne može izvoditi sama radi vrste i stupnja invaliditeta, a koje su joj svakodnevno potrebne u kući i izvan kuće te pomoć i podrška u komunikaciji i primanju informacija, a u svrhu većeg stupnja samostalnosti i uključenosti u zajednicu, zaštite i osiguravanja ljudskih prava osobe s invaliditetom kao i ostvarivanja ravnopravnosti s drugima. Obuhvaća usluge osobnog asistenta, komunikacijskog posrednika te videćeg pratitelja.

Usluga je predviđena za 2,5 % svih osoba s invaliditetom (prema HZJZ u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 27 831 osoba s invaliditetom) odnosno za 696 korisnika, a uslugu koristi 187 osoba.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

Usluga pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju previđa se za 322 korisnika odnosno za 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi. Navedenu uslugu pružaju UOSI SMŽ i HCK H. Kostajnica, a evidentirano je samo 5 korisnika.

NEZAPOSLENE OSOBE S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI

Prema podacima HZJZ u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 1061 osoba s intelektualnim teškoćama u dobi 20 - 64 godina. Usluga radnog asistenta OSI predviđena je za 30 % osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi odnosno za 319 korisnika. U SMŽ ne postoje podaci o navedenoj usluzi.

EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA

Predviđa se uključivanje barem 10 novih stručnjaka godišnje za tečajeve znakovnog jezika odnosno 30 novih stručnjaka kroz trogodišnje razdoblje trajanja socijalnog plana. Na području Sisačko-moslavačke županije planira se osposobiti 15 novih stručnjaka znakovnog jezika.

Tablica 13: Prikaz socijalnih usluga za građane u dobi od 20 do 64 godine na području Sisačko-moslavačke županije

SOCIJALNE USLUGE ZA GRAĐANE U DOBI OD 20 DO 64 GODINE			
	RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVOM		
OPĆA PREVENCIJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI		
	0,7 % građana u dobi 20 – 64 g. za sljedeće dvije usluge: Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo)	562 /	562
SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI		
	Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine 1,85 % građana 20 – 64 g.	1 484	1 329
	Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine (individualno, grupno ili obiteljsko)	1 877	1 852

	Ili obiteljska medijacija koja nije vezana za postupak razvoda braka 2,34 % građana 20 – 64 g.				
	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) 1,53 % građana 20 – 64 g.	1 227	155		1 072
	Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja 0,3 % populacije u dobi 20 – 64 godina	241	28		213
NASILJE U OBITELJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
	Smještaj 20 % trenutnog broja žrtvi nasilja	107	24		83
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	SOS telefon za žrtve nasilja 300 % trenutnog broja žrtvi nasilja	1593	1831 korisnika (od toga 2 muškarca)		-238
	Besplatna primarna/ sekundarna pravna pomoć 150 % trenutnog broja žrtvi nasilja	797	116 korisnika		681
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 50 % trenutnog broja žrtvi nasilja	266	24		242

KRIZNI DOGAĐAJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom 1 smještajni kapacitet na 10 000 stanovnika	14	4	10
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama 1 stambena jedinica na 10 000 stanovnika	14	/	14
	RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM			
GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH SUSTAVA (ZDRAVSTVO, PRAVOSUĐE I ZAPOSŁJAVANJE)			
	Podrška u zapošljavanju 50 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	1 955	32	1923
	Besplatna pravna pomoć 30 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	1173	/	1173
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala 10 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	391	114	277

SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE				
	Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti	1519	43	1476
	100 % radno sposobnih nezaposlenih primatelja ZMN-a			
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI				
	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica	3840	3767 korisnika	73
	50 % građana u prehrambenoj deprivaciji			
	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući)	3840	320	3520
	50 % građana u prehrambenoj deprivaciji			
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA				
	Smještaj ili organizirano stanovanje			
	60 % građana u riziku od beskućništva			
			Od toga	
			Prenočište	
			Prihvatilište	

				U domu socijalne skrbi Organizirano stanovanje Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	
				4	
	Boravak 20 % građana u riziku od beskućništva			1	
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI					
	Dnevni centar za podršku i informiranje 200 % građana u riziku od beskućništva			/	
	Stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva 30 % građana u riziku od beskućništva			/	
RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA					
GRAĐANI S RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				

USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR				
	Univerzalna prevencija 100 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	5084	85	4999
	Selektivna prevencija 40 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	2034	/	2034
	Indicirana prevencija 10 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	509	/	509
GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
	Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici 60 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	3051	85	2966
	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	1017	19	998
	Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja	1017	/	1017

	20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja			
	Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja	1017	/	1017
	20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	763	5	758
	Krizne intervencije i prva psihološka pomoć			
	15 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja			
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI				
Broj građana koji imaju rizik patološkog kockanja	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o kockanju		/	
	20 % građana koji imaju rizik patološkog kockanja.			
	Programi smanjenja štete za ovisnike (<i>harm reduction</i>)		/	
Broj građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	100 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima		/	
	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o drogi		/	
	70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima		/	
Broj građana s duševnim poremećajima i	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu		/	

poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola			
ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 30 % odraslih osoba pod skrbništvom	258	Organizirano stanovanje Dom socijalne skrbi Udruga/vjerska zajednica Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 231	27
	Boravak 20 % odraslih osoba pod skrbništvom	172	50	122

	Socijalno mentorstvo ili psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem po zakonu o socijalnoj skrbi ili Vođenje slučaja (case management) iz zdravstvenog sustava 15 % odraslih osoba pod skrbništvom	129	13	116
RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM				
OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 godina (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 6 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi	193	Organizirano stanovanje Dom socijalne skrbi Udruga/vjerska zajednica Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	25 168

Boravak 8 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi	258	58	200
Pomoć u kući 8 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	258	400	-142
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom ili socijalno mentorstvo po Zakonu o socijalnoj skrbi ili druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge) 40 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	1286	279 6	1001 Druge terapijske/ rehabilitacijske usluge:

DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Specijalizirani prijevoz i pratnja	1 607	110	1 497	
50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi				
Dojavni sustavi u krizama	1 607	/	1 607	
50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi				
Cjelodnevna skrb i njega u kući	97	/	97	
3 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi				
Privremeni njegovatelj u obitelji	322	/	322	
10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi				
USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE				
Usluga osobne asistencije	696			
2,5 % svih osoba s invaliditetom prema podacima ŽMZ-a				
		Broj korisnika koji ima uslugu:		
		Osobnog asistenta		509
		Komunikacijskog posrednika		

			Videćeg pratitelja	
			187	
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOSŁJAVANJA				
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	322	5	317
NEZAPOSLENE OSOBE S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI	Radni asistent OSI 30 % osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi	319	/	319
EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA	Tečajevi znakovnog jezika Godišnje uključivanje barem 10 novih stručnjaka	30	/	30

3.1.3. Socijalne usluge za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora obrazovanja

Usluge se odnose na romske pomagače i prevoditelje romskog jezika za prevladavanje komunikacijskih barijera. Prema zadnjem Popisu stanovništva iz 2021. godine, u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 1636 pripadnika romske nacionalne manjine. Procjenjuje se potreba navedenih usluga za 10 % romske populacije odnosno za 164 korisnika.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

Usluge se odnose na izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom u smislu koordinatora integracije, usluga za prevladavanje jezičnih barijera, podrške interkulturalnih medijatora te edukacije i supervizije interkulturalnih medijatora. Integracija je višedimenzionalni proces prihvatanja i uključivanja migranata i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u društvo, koji u pravilu uključuje barem sljedeće dimenzije: pravno-političku, društveno-ekonomsku i kulturno-religijsku, a koordinatori integracije pomažu izbjeglicama i osobama pod međunarodnom zaštitom u navedenom procesu (*Protokol postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH, 2023.*). Interkulturalni medijatori su osobe koje pružaju podršku u prevladavanju kulturnih, jezičnih i socijalnih barijera između različitih skupina, u ovom slučaju izbjeglicama i osobama pod međunarodnom zaštitom, odnosno osobama drugih kultura, da sa što manje stresa započnu kvalitetan život u novom okruženju.

Prema podacima MUP-a u Sisačko-moslavačkoj županiji trenutno postoji 14 452 osobe sa zatraženom međunarodnom zaštitom te 163 osobe iz Ukrajine koje imaju prijavljen boravak na području županije. Usluga koordinatora integracije predviđa se za 50 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom odnosno za 7 226 korisnika, a prema prikupljenim podacima uslugu koristi samo 95 osoba. Usluga za prevladavanje jezičnih barijera trebala bi biti dostupna za sve korisnike, njih 14 552, odnosno 100 % za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom. Predviđa se da usluga podrške interkulturalnih medijatora bude dostupna za 30 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom odnosno za 4 336 korisnika, a usluga edukacije i supervizije za 100 % interkulturalnih medijatora.

Druge usluge

Previđa se usluga besplatne pravne pomoći za koju bi županija trebala razviti kapacitete za 100 korisnika na svakih 50 000 stanovnika, odnosno za do 300 korisnika obzirom na 139 603 stanovnika (prema zadnjem popisu stanovništva).

Također, predviđa se usluga udomiteljstva u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta odnosno dvije udomiteljske obitelji na razini županije, ali prema dobivenim podacima postoji nedovoljan broj udomiteljskih obitelji.

Prikupljeni podaci ukazuju na potrebu za razvoj novih usluga te unaprjeđenje postojećih za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine.

Tablica 14: Prikaz socijalnih usluga za izbjeglice, osobe pod međunarodnom zaštitom i pripadnike romske nacionalne manjine

SOCIJALNE USLUGE ZA IZBJEGLICE I PRIPADNIKE ROMSKE NACIONALNE MANJINE			
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA OBRAZOVANJA		
BROJ PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANIJI	<p>Usluge za prevladavanje komunikacijskih barijera: Romski pomagač u pripremi za školu, predškoli i nastavi</p> <p>Prevoditelj romskog jezika</p> <p>10 % romske populacije</p>	164	<p>Broj korisnika romskog pomagača</p> <p>Broj korisnika prevoditelja romskog jezika</p>
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOSŁAVANJA		
IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM	Koordinator integracije		7131
		7226	95

	50 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom				
	Usluge za prevladavanje jezičnih barijera	14452		Prevođenje i tumačenje	14452
	100 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom			Tečajevi hrvatskog jezika	
	Podrška interkulturalnih medijatora	4336		Broj korisnika	4336
	30 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom			Broj interkulturalnih medijatora	
	Edukacija i supervizija interkulturalnih medijatora				
	100 % interkulturalnih medijatora				
	Besplatna pravna pomoć		Za do 300 korisnika besplatne pravne pomoći		300
	Županija razvija kapacitete na način da na 50 000 stanovnika ima kapacitet za:				
	100 korisnika besplatne pravne pomoći				
DRUGE USLUGE	Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta				
	Dvije udomiteljske obitelji s kapacitetom za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo				

3.1.4. Socijalne usluge za starije osobe

STARIJJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI

Prema zadnjem Popisu stanovništva iz 2021. godine, u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 34 501 stanovnika starijih od 65 godina, a od toga 21 259 starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti (Izvješće o osobama s invaliditetom, HZJZ, 2024.)

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Usluge se odnose na pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane, pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane i smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje.

Pomoć u kući se odobrava starijoj osobi i osobi kojoj je zbog privremenog ili trajnog tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja prijeko potrebna pomoć druge osobe, a koja ne može sama niti uz pomoć roditelja, bračnog ili izvanbračnog druga, životnog partnera ili djeteta osigurati podmirenje svakodnevnih životnih potreba. Usluga pomoći u kući obuhvaća pripremu ili nabavu i dostavu gotovih obroka, obavljanje kućnih poslova, održavanje osobne higijene te zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

Predviđa se da usluge pomoći u kući koja uključuje i koja ne uključuje organiziranje prehrane budu dostupne za 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti odnosno za 6166 korisnika. Uslugu pomoći u kući koja uključuje prehranu koristi 580 korisnika, a uslugu pomoći u kući koja ne uključuje prehranu koristi 407 korisnika.

Predviđeni broj korisnika usluge smještaja ili organiziranog stanovanja je 7 866, odnosno 37 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti. Prema prikupljenim podacima, uslugu trenutno koristi 396 korisnika.

Između očekivanih i stvarnih brojeva korisnika postoje velike razlike što ukazuje na potrebu za povećanjem opsega navedenih usluga.

Dobar primjer provedbe socijalnih usluga je ostvaren provedbom projekata „Zaželi“. Naime, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike na području Sisačko-moslavačke županije dodijelilo je sredstva za 33 Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. preko Poziva „Zaželi – prevencija institucionalizacije“. Navedene projekte provode gradovi Popovača i Hrvatska Kostajnica, općine Hrvatska Dubica, Vojnić, Lipovljani, Topusko, Lekenik, Donji Kukuruzari, Sunja i Jasenovac. Osim gradova i općina, projekte provode i gradska i općinska društva Hrvatskog

Crvenog križa Petrinja, Glina, Sisak, Kutina, Hrvatska Kostajnica, Novska te Dvor i Gvozd, udruge Agencija lokalne demokracije Sisak, Građanski aktivizam, HVIDR-a Novska, Udruga za razvoj lokalne zajednice „Naš život“ Petrinja, Udruga osoba s invaliditetom SMŽ, Pomoć starijim osobama, Udruga hrvatskih branitelja liječenih od posttraumatskog stresnog poremećaja SMŽ, KAS Sisak, Humanitarna udruga Ljudi za ljude, Udruga za brigu o ženi i obitelji, Zaklada Sandra Stojić, Zaklada Ivanova kuća, Udruga za razvoj i bolji život Roma, Udruga slijepih SMŽ te Caritas Sisačke biskupije. Preko navedenih projekata u razdoblju od 3 godine, s početkom u 2024. godini, pomoć i podršku prima 4 165 korisnika (starijih osoba te odraslih osoba s invaliditetom).

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Usluge obuhvaćaju organizirani prijevoz i pratnju za starije i nemoćne osobe, alarmni dojavni sustav za starije osobe i stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku.

Previđa se usluga organiziranog prijevoza i pratnje za 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti odnosno za 6 166 korisnika. Trenutno, uslugu koristi samo 39 korisnika.

Usluge kao što su alarmni dojavni sustav, koji se predviđa za 41 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti tj. za 8 717 korisnika te stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku koja se predviđa za barem 8 % starijih osoba, odnosno 1701 korisnika, u Sisačko-moslavačkoj županiji nisu dostupne. Obzirom na prikupljene podatke, potrebno je razviti navedene usluge.

Druge usluge iz sektora zdravstva

Predviđa se usluga njege u kući za 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti odnosno za 6 166 korisnika. Nije poznat podatak o broju starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti na području Sisačko-moslavačke županije koji su ostvarili uslugu njege u kući. Prema podacima HZZO-a, ukupan broj korisnika koji su dobili njegu u kući je 12.317, što osim starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti uključuje i odrasle i starije osobe s invaliditetom.

STARIJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA

Uzimajući u obzir mentalna oštećenja, intelektualna oštećenja i poremećaje iz spektra autizma, u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 3 320 starijih osoba narušenog mentalnog zdravlja, odnosno 9,6 % od ukupne populacije osoba starijih od 65 godina.

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi predviđene usluge su boravak i savjetovanje, psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška.

Usluga boravka predviđa se za 30 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja odnosno za 996 korisnika, a usluga savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja i psihosocijalne podrške predviđa se za 20 % tj. za 664 korisnika.

Nema evidentiranih korisnika za uslugu boravka, a uslugu savjetovanja i psihosocijalne podrške koristi 416 starijih osoba narušenog mentalnog zdravlja.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili kroz sektor civilnog društva

Predviđena je usluga kluba odnosno centra za druženje starijih osoba za 1 660 starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja (50 %), a uslugu trenutno koristi 456 korisnika.

Navedenu uslugu u Sisačko-moslavačkoj županiji pružaju GDCK Petrinja i Sisak te Savez Udruga osoba s invaliditetom Grada Siska.

STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE

Druge usluge iz sektora zdravstva

Poticat će se razvoj usluge kontinuirane njege u kući za starije osobe oboljele od demencije. Na području Sisačko-moslavačke županije zabilježeno je 238 starijih osoba oboljelih od demencije korisnika usluge smještaja te 30 hospitaliziranih starijih osoba oboljelih od demencije, a podatak o ukupnom broju starijih osoba oboljelih od demencije nije dostupan.

Prema podacima HZZO-a, ukupan broj korisnika koji su dobili njegu u kući je 12.317, što osim starijih osoba oboljelih od demencije uključuje i odrasle i starije osobe s invaliditetom te starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti.

BROJ STARIJIH OSOBA KOJE IMAJU NJEGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Usluge se odnose na savjetovanje obitelji ili psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji/skrbnicima/njegovateljima starije osobe, a predviđaju se za 100 % starijih osoba koja imaju negovatelja kojima je potrebna podrška.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Usluge obuhvaćaju privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi za 30 % te uslugu privremene njege u kući radi predaha od skrbi za 70 % starijih osoba koje imaju njegovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška.

TERMINALNO BOLESNE OSOBE

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi te druge usluge iz sektora zdravstva

Usluge se odnose na palijativnu skrb u kući koja je predviđena za 80 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi i uslugu stacionarne palijativne skrbi za 20 % korisnika.

Palijativna skrb u kući je sveobuhvatna (zdravstvena, psihološka, socijalna i duhovna) skrb unutar doma bolesnika s ciljem pružanja potrebne njege bolesnicima s neizlječivom bolešću koja značajno skraćuje životni vijek. U Sisačko-moslavačkoj županiji djeluju dva mobilna palijativna tima, a prema podacima Doma zdravlja Sisak u 2024. godini pruženo je ukupno 4491 usluga za 182 pacijenta.

Stacionarna palijativna skrb ima ulogu smještaja bolesnika u ustanovu s ciljem ublažavanja simptoma koji ne mogu biti zbrinuti u kući bolesnika, stabilizacije stanja koje je u pogoršanju te pružanja kratkotrajnog odmora za obitelj koja brine za bolesnika u njegovom domu. U 2024. godini bilo je 687 pacijenata kojima je bila pružena stacionarna palijativna skrb.

Tablica 15: Prikaz socijalnih usluga za starije osobe na području Sisačko-moslavačke županije

SOCIJALNE USLUGE ZA STARIJE OSOBE				
STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	6166	580	5586
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	6166	407	5759
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe 37 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	7866	Smještaj u domu 175 Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udruga Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji Organizirano stanovanje	7295

				396	
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI					
Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	6166	39	6127		
Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice) 41 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	8717	/	8717		
Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku 8 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1701	/	1701		
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI					
DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA					
Njega u kući 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	6166	/	6166		
STARUJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				

	<p>Boravak</p> <p>30 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu</p>	996	/	996
	<p>Savjetovanje ili psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi</p> <p>20 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu</p>	664	<p>Savjetovanje 320</p> <p>Psihosocijalno savjetovanje /</p> <p>Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 248</p> <p>96</p>	
<p>DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI KROZ SEKTOR CIVILNOG DRUŠTVA</p>				
	<p>Klub/centar za druženje starijih osobe</p> <p>50 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu</p>	1660	456	1204

STARJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE	DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA		
	Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije 30 % starijih oboljelih od demencije		238
BROJ STARIJIH OSOBA KOJE IMAJU NJEGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI		
	Savjetovanje obitelji ili psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe 100 % starijih osoba koji imaju njegovatelja kojima je potrebna podrška		Savjetovanje / Psihosocijalno savjetovanje / Psihosocijalna podrška /
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi		/

	30 % starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška			
	Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi 70 % starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška	/		
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
TERMINALNO BOLESNE OSOBE	Palijativna skrb u kući 80 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi		182	
	Stacionarna palijativna skrb 20 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi		687	

3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga

U Registar pružatelja socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačke županije trenutačno su upisane 62 ustanove socijalne skrbi, udruga, vjerskih zajednica, drugih pravnih osoba te obrtnika koji pružaju socijalne usluge, a koji su prikazani u nastavku.

Obrasce s traženim informacijama dostavilo je 46 pružatelja socijalnih usluga.

Pružatelji socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji su: Centar za žene Adela, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Petrinja, Dom za odrasle osobe Petrinja, Obiteljski dom Marijana Lovreković, Obiteljski dom Martina Radenić, UOSI Sisačko-moslavačke županije, Centar za pružanje usluga u zajednici Vrbina Sisak, Centar za rehabilitaciju Komarevo, Dom za starije osobe Petrinja, Dom za starije osobe Glina, Dom za odrasle osobe Svjetlost, Dom za starije i nemoćne osobe Ramona j.d.o.o. za usluge, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Glina, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Novska, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Sisak, Obiteljski dom za stare i nemoćne "Ivanušić", Obiteljski dom Matea Kovačević, Obiteljski dom za psihički bolesne odrasle osobe vl. Ernesta Rafajca, Savez udruga osoba s invaliditetom grada Siska, Smještaj Ad Astra d.o.o., CPUZ SOS - Dječje selo Lekenik, Udruga OSI - osoba s invaliditetom Kutina, Udruga za smještaj, skrb i njegu "Osmijeh Dvor", Udruga osoba s intelektualnim teškoćama grada Siska, Udruga osoba s invaliditetom distrofije, cerebralne i dječje paralize i osoba s ostalim tjelesnim invaliditetom grada Siska (skraćeni naziv: Udruga tjelesnih invalida grada Siska), Udruga za pomoć i njegu starim i nemoćnim osobama "Star", Udruga za pomoć u kući starijim osobama "Treća dob", Organizirano stanovanje Sisak, Udruga za promicanje inkluzije, Udruga nezaposlenih u Kutini, Zaklada biskup Josip Lang, Zasebna organizacijska jedinica "Lopar", Caritas Sisačke biskupije, Obiteljski dom Deni Kudelić, Obiteljski dom Duković, Udruga slijepih Sisačko-moslavačke županije, Novi dom - I.Q. d.o.o., Hrvatski crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Hrvatska Kostajnica, Dom za starije Sisak, Udruga pomoć starijim osobama Petrinja, Obiteljski dom predstavnice Ene Zorić, Centar za pomoć i njegu Jasenovac, CPUZ Lipik (pokriva i područje Sisačko-moslavačke županije), Udruga slijepih grada Kutine i dijela SMŽ, Općinsko društvo Crvenog križa Dvor, Općinsko društvo Crvenog križa Topusko, Općinsko društvo Crvenog križa Gvozd

Predstavnici **Obiteljskog centra – područne službe Sisačko-moslavačke županije** ističu kako se u Sisačko-moslavačkoj županiji pruža širok spektar socijalnih usluga, uključujući

savjetovanje, stručnu procjenu, psihosocijalno savjetovanje, socijalno mentorstvo, obiteljsku medijaciju, psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja, psihosocijalnu podršku, ranu razvojnu podršku, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja, pomoć u kući, boravak, organizirano stanovanje i smještaj. Dio socijalnih usluga (savjetovanje, psihosocijalno savjetovanje, psihosocijalni tretman radi prevencije nasilja u obitelji, obiteljska medijacija) je nedostupan svim korisnicima s područja Sisačko-moslavačke županije iz nekoliko razloga kao što su nedostatan broj stručnjaka, nepostojanje izdvojenih ureda na području većih gradova SMŽ te slaba prometna povezanost. Usluge koje se ne mogu osigurati kroz mrežu socijalni usluga su npr. usluge mobilnih stručnih timova specijaliziranih za pružanje usluga specifičnim korisničkim skupinama (mladi roditelji, obitelji s većim brojem maloljetne djece, obitelji s djecom s poteškoćama u razvoju, podrška starijim osobama i sl.). Što se tiče korisničkih skupina kojima se ne može osigurati usluga u mreži navode manju dostupnost usluga za mlade u riziku, osobe s invaliditetom, osobe s teškoćama mentalnog zdravlja te pripadnike nacionalnih manjina i izbjeglice. Također navode i korisničke skupine s niskim primanjima koji žive u ruralnim područjima bez mogućnosti mobilnosti, marginalizirane zajednice, starije osobe sa zdravstvenim poteškoćama kao i teško pokretne starije osobe.

Ističu kako nedostatak financijskih sredstava negativno utječe na razvoj izvaninstitucijskih socijalnih usluga, ali i na nemogućnost pružanja već predviđenih socijalnih usluga zbog nedovoljnog broja zaposlenih stručnjaka Obiteljskog centra PS SMŽ. Naime, smatraju kako je u sustavu socijalne skrbi izrazito vidljiv nedostatak stručnog kadra (psiholozi, socijalni radnici, socijalni pedagozi i dr.) što otežava pružanje kvalitetnih usluga korisnicima. Zbog neravnomjerne geografske pokrivenosti uslugama dolazi do izražaja činjenica da sve socijalne usluge nisu jednako dostupne u svim dijelovima županije.

S obzirom na potrebe korisničkih skupina na području SMŽ nedostaju sljedeće usluge:

- Usluge za starije osobe: domovi u ruralnim područjima, potreba za dodatnim kapacitetima u domovima, dnevni boravci u manjim zajednicama, geronto-domaćice (potreba za uslugama pomoći u kući), specijalizirane usluge za demenciju i Alzeheimerovu bolest, prijevoz za starije osobe i dostava hrane starijim i nemoćnim osobama u udaljenijim krajevima
- Usluge za djecu i mlade: rana intervencija za djecu s poteškoćama u razvoju (potrebni su centri za pružanje rane intervencije i multidisciplinarna podrška – logopedi, psiholozi, defektolozi); prostori za mlade s organiziranim programima za mlade u riziku od socijalne isključenosti, sigurne kuće za podršku djeci i mladima

- Usluge za obitelji: savjetovališta za obitelji u krizi: besplatna psihosocijalna podrška i medijacija za obitelji koje prolaze kroz sukobe, razvode ili druge teške situacije koja bi se pružala kroz izdvojene urede Obiteljskog centra u drugim gradovima SMŽ
- Usluge za marginalizirane skupine: podrška Romima i romskim obiteljima kroz ciljane programe za obrazovanje, zapošljavanje i stanovanje pripadnika romske zajednice; podrška povratnicima i izbjeglicama
- Razvoj dostupnosti usluga korisnicima kroz digitalni i mobilni pristup uslugama: mobilni specijalizirani stručni timovi socijalne skrbi za udaljena područja za obitelji koje nemaju pristup socijalnim ustanovama i uslugama; razvoj online savjetovališta za mlade, obitelji i osobe s mentalnim poteškoćama s aktiviranjem mehanizma tehničke dostupnosti (posudba tableta, mobilnog uređaja s besplatnim pristupom internetu)
- Usluge za osobe s mentalnim poteškoćama: usluge dnevnog boravka i terapijske zajednice
- Usluge za osobe s invaliditetom kroz standardizirane programe inkluzivnog stanovanja; specijalizirani prijevoz i osiguranje dostupnog prijevoza za osobe s invaliditetom, radni centri za osobe s invaliditetom s prostorom za osposobljavanje i zapošljavanje osoba s intelektualnim teškoćama ili drugim invaliditetima.

Obiteljski centar provodi preventivne programe u suradnji s dionicima drugih sustava (vrtići, škole, lokalna zajednica, policija, pravosuđe i sl.) tijekom cijele godine te pruža individualne i grupne savjetodavne usluge koje su besplatne i dostupne građanima. Smatraju kako preventivni programi mogu značajno unaprijediti sustav socijalne skrbi jer pomažu u ranom prepoznavanju, ublažavanju i sprječavanju problema.

Prema mišljenju Obiteljskog centra SMŽ prisutna je snažna potreba za jačanjem stručnih i organizacijskih kapaciteta kako bi se socijalne usluge mogle učinkovitije pružati u skladu s potrebama na terenu jer je vidljiva potreba za kontinuiranom edukacijom stručnjaka koji su već u sustavu, ali i novozaposlenih stručnjaka uslijed velike fluktuacije zaposlenih u sustavu.

Stručne i organizacijske kapacitete moguće je ojačati i ulaganjima u povećanje mobilnosti i bolju povezanost sa službama u određenoj lokalnoj zajednici, korištenjem zajedničkih mobilnih digitalnih resursa predviđenih za posebne krizne situacije.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Glina smatra kako postoje usluge koje se ne mogu osigurati kroz mrežu socijalnih usluga na području SMŽ te time i korisničke skupine kojima se ne može osigurati usluga u mreži. S obzirom na potrebe korisničkih skupina, ističu kako nedostaju sljedeće usluge: poludnevni boravak za djecu, krizni smještaj za djecu, smještaj

za osobe s psihičkim bolestima te organizirano stanovanje za sve kategorije korisnika. Navode kako starije i nemoćno stanovništvo živi pretežno u ruralnim područjima, bez mreže javnih prijevoza te s otežanim pristupom istima obzirom na lošu prometnu infrastrukturu. U kriznim situacijama na terenu kao navode poteškoće u realizaciji smještaja za djecu i odrasle osobe. Područni ured Glina ne provodi preventivne programe obzirom na manjak zaposlenika (stručnih radnika) kao i niz ovlasti i povećanje opsega posla uslijed velikog broja postupaka za priznavanje prava na inkluzivne dodatke.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Kutina ističe kako je za razvoj socijalnih usluga u zajednici potrebno organizirati centre za dnevni boravak starijih osoba i osoba s invaliditetom i savjetovališta za mentalno zdravlje jer isto nije organizirano kroz mrežu socijalnih usluga na području njihove mjesne nadležnosti. Što se tiče promicanja mentalnog zdravlja potrebno je organizirati edukacije o prevenciji stresa, depresije i anksioznosti, poboljšati dostupnost psihološke pomoći, kao i provoditi kampanje za smanjenje stigme vezane uz mentalne bolesti te osnovati savjetovališta za pružanje pomoći u kriznim situacijama. Nadalje, smatraju kako je potrebna veća financijska pomoć i logistička podrška nevladinim organizacijama koje pružaju socijalne usluge. Problem je nedostatak pružatelja socijalnih usluga smještaja naročito u kriznim situacijama uz što se veže nedovoljan broj udomiteljskih obitelji, nedostatak pružatelja usluga rane intervencije i psihosocijalne podrške, kao i kronični nedostatak stručnog kadra za pružanje navedenih usluga na području mjesne nadležnosti PU Kutina. Ističu i nedostatak smještajnih kapaciteta za djecu i mlade s izraženim poremećajem u ponašanju i za starije nepokretne osobe. U okviru osnovnih škola predlažu uspostavu usluge poludnevnog boravka kao produženi stručni postupak za djecu s blažim poteškoćama u ponašanju koju bi provodili stručni radnici CZPUZ-a. Vezano za unapređenje obrazovanja i zapošljavanja potrebno je provoditi programe za cjeloživotno učenje i prekvalifikaciju nezaposlenih osoba, kao i subvencioniranje zapošljavanja osoba iz marginaliziranih skupina (posebice radno sposobnih pripadnika romske zajednice), čime bi se smanjio broj korisnika ZMN. Potrebno je planirati edukacije za roditelje o pozitivnom roditeljstvu i besplatne radionice za razvoj socijalnih i emocionalnih vještina kod djece i mladih.

Hrvatski Zavod za socijalni rad, Područni ured Novska navodi kako se sljedeće usluge ne mogu osigurati kroz mrežu socijalnih usluga na području SMŽ: Smještaj i/ili usluga organiziranog stanovanja za odrasle osobe s invaliditetom odnosno osobe s intelektualnim oštećenje, psihičkim bolestima, kao i kombinacijom ovih oštećenja odnosno višestrukim teškoćama te djeca i odrasle osobe s poremećajima iz autističnog spektra. Ne postoje ni druge

usluge kao što su boravak, za ove korisničku skupnu. Poteškoće se povremeno javljaju i sa smještajem stariji odraslih osoba zbog nedostatnih kapaciteta u udomiteljskim obiteljima. Na području Sisačko-moslavačke županije ne postoji prihvatilište za beskućnike. S obzirom da je SMŽ pogranično područje postoji potreba za uslugom smještaja djece bez pratnje koja se trenutno zbrinjavanju po principu „gdje ima mjesta“ što je loša opcija i za tu djecu kao i za djecu već smještenu u ustanovama socijalne skrbi koje nisu specijalizirane za brigu i skrb o djeci bez pratnje.

Kako je prethodno navedeno, korisničke skupine kojima se ne može osigurati usluga u mreži na području SMŽ su odrasle osobe s invaliditetom, odrasli i djeca s poremećajima iz autističnog spektra, starije osobe, beskućnici te djeca bez pratnje. Nedostaju pružatelji usluga koji bi pružali navedene usluge, problem je i nedostatak dostupnosti socijalnih usluga, posebice u manjim i ruralnim sredinama.

Nedovoljno provode preventivne programe i to zbog nedostatka stručnog kadra. Preventivne aktivnosti su stoga sporadične i povremene iako bi trebale biti sustavne, organizirane i kontinuirane. Ističu kako su preventivne aktivnosti važan alat kojim je moguće spriječiti određene negativne društvene posljedice, a ujedno omogućiti korisnicima aktivno sudjelovanje u unapređenju i poboljšanju kvalitete vlastitog života. Navode nedostatak stručnjaka na terenu, posebice nedostaju psiholozi, socijalni radnici i socijalni pedagozi.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Petrinja navode sljedeće usluge koje se ne mogu osigurati kroz mrežu socijalnih usluga na području SMŽ: socijalna usluga stručne procjene za djecu s teškoćama u razvoju, timska dijagnostika za djecu s problemima u ponašanju te djecu sa kombiniranim poteškoćama (problemi u ponašanju, intelektualne teškoće, psihičke teškoće) te s time u vezi i korisničke skupine kojima se ne može osigurati usluga u mreži: djeca s problemima u ponašanju, djeca i odrasle osobe sa psihičkim teškoćama.

Zbog nedostatka financijskih sredstava ističu manjak mobilnih timova s iskusnim stručnim kadrom za rad na terenu s djecom s problemima u ponašanju i djecom s psihičkim teškoćama. Ističu i nedostatak smještajnih kapaciteta za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu s problemima u ponašanju te djecu sa psihičkim poteškoćama, a često i djecu s višestrukim teškoćama (problemi u ponašanju, intelektualne i psihičke poteškoće).

Potrebno je povećanje broja stručnih radnika (voditelja) za provedbu mjere intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu (trenutno je zaposlen samo jedan voditelj mjere koji pokriva područje cijele Sisačko-moslavačke županije).

Kao i ostali područni uredi, i Područni ured Petrinja navodi problem nedostatka stručnog kadra na području županije koji bi provodili socijalne usluge (edukacijski rehabilitatori, logopedi, psihoterapeuti, socijalni pedagozi, socijalni radnici), ali i problem prometne izoliranosti. Na području županije nedostaje poludnevni boravak za različite korisničke skupine.

Što se tiče problematike u kriznim situacijama na terenu ističu nedostatak smještajnih kapaciteta za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, posebice za djecu sa problemima u ponašanju i psihičkim teškoćama.

Područni ured Petrinja sudjeluje u sljedećim preventivnim programima:

- Vijeće za prevenciju Grada Petrinje
- međuresorna suradnja radi prevencije nasilja i vršnjačkog nasilja
- preventivni program nasilja nad ženama u suradnji sa policijom i sigurnom kućom
- prevencija vršnjačkog nasilja u školama u suradnji sa policijom

Provođenje preventivnih programa doprinosi unapređenju socijalne skrbi u okviru njihovog djelovanja te prevencijom utječu na smanjenje broja djece i odraslih osoba s rizičnim ponašanjem, a kvalitetna međuresorna suradnja im omogućuje pravovremeno djelovanje. Postoji potreba za jačanjem stručnih i organizacijskih kapaciteta s obzirom na potrebe na terenu te je također zabilježen odljev stručnog kadra u samom sustavu socijalne skrbi što utječe na kvalitetu posla i provođenje socijalnih usluga. To se posebice očituje u nedostatku socijalnih radnika, psihologa, psihoterapeuta, logopeda te edukacijskih rehabilitatora.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Hrvatska Kostajnica navodi kako sljedeće usluge nisu dostupne zbog nedostatka pružatelja usluga ili nedostatnog broja ugovorenih usluga u mreži:

- usluga smještaja za palijativne i kompleksne pacijente
- usluga smještaja za psihički bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom
- usluga kriznog smještaja za djecu bez pratnje strane državljanke
- usluga smještaja za djecu iz visokorizičnih obitelji
- usluga poludnevnog boravka za djecu
- usluga pomoći u kući – nedovoljan obuhvat korisnika u potrebi zbog dohodovnog cenzusa u Zakonu o socijalnoj skrbi i niske cijene usluge
- psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja
 - organizirano stanovanje za OSI, djecu i starije osobe
 - privremeni smještaj radi predaha od skrbi.

Na području Sisačko-moslavačke županije ne može se osigurati niti jedna vrsta socijalne usluge smještaja za djecu ili mladu punoljetnu osobu s problemima u ponašanju, trudnici ili roditelju s djetetom do godine dana koji nema stan, odnosno osigurano stanovanje ili koji zbog narušenih odnosa u obitelji ne može ostati s djetetom u obitelji, smještaj radi provođenja rehabilitacijskih programa za djecu s teškoćama u razvoju, usluga smještaja u drugim slučajevima djetetu s teškoćama u razvoju i osobi s invaliditetom radi školovanja po posebnom programu, djetetu s teškoćama u razvoju kojoj je potrebno osigurati intenzivnu skrb i podmirenje osnovnih životnih potreba zbog oštećenja zdravlja ako mu skrb nije moguće osigurati u vlastitom domu.

Navode korisničke skupine kojima se ne može osigurati usluga u mreži na području SMŽ: osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca u rizičnim obiteljima, djeca u riziku od siromaštva, djeca s teškoćama u razvoju, beskućnici, jednoroditeljske obitelji i kompleksni i palijativni pacijenti. Također, djeca s problemima u ponašanju, djeca s teškoćama u razvoju, trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana koji nema stan, odnosno osigurano stanovanje ili zbog narušenih odnosa u obitelji radi kojih ne može ostati s djetetom u obitelji

Zbog nedostatka financijskih sredstava nije moguće realizirati prethodno navedene usluge te niti prilagođeni prijevoz za sve navedene korisničke skupine obzirom se radi o ruralnom i prometno izoliranom području, a nedostaje i socijalna samoposluga.

Osim financijskih sredstava nedostaju i infrastrukturne jedinice za sve gore navedene usluge koje nedostaju na području PU Hrvatska Kostajnica kao npr., dom za smještaj odraslih osoba, prihvatilište za djecu bez pratnje, stambene jedinice za beskućnike, infrastrukturne jedinice za poludnevni boravak djece, infrastrukturna jedinica za ispostavu obiteljskog centra.

Prilikom odlaska na teren djelatnici PU Hrvatska Kostajnica susreću se s problemom prometne izoliranosti (nedostatak javnog prijevoza, nedovoljna pokrivenost signalom telekomunikacijske mreže) i nerazvijenom mrežom socijalnih usluga koje se korisniku mogu ponuditi. Nerijetko korisnici žive na rubu siromaštva, nedostaju radna mjesta, a to vrijedi za skoro sve korisničke skupine.

Kompleksni i palijativni pacijenti, posebice oni bez adekvatne podrške obitelji i bez prihoda, nemaju adekvatnu skrb, a potrebna im je 24/7 u kući. Nadalje, za takve pacijente teško je ili nemoguće pronaći uslugu smještaja jer udomiteljske obitelji nisu prikladne i odbijaju takve korisnike jer ne mogu osigurati razinu adekvatne zdravstvene njege, a domovi su potkapacitirani u broju kreveta za takvu vrstu pacijenata, dok za pokretne i visoko funkcionalne osobe ima mjesta.

Djeca, mladi i obitelji u riziku, uglavnom su u evidenciji HZSR-a zbog izricanja različitih mjera iz područja obiteljsko pravne zaštite. U zadnje vrijeme sve češće pomoć traže jednoroditeljske obitelji kojima je potrebna pomoć zbog opsega uloge i nemogućnosti usklađivanja potreba djece s drugim privatnim i poslovnim okolnostima.

Osobe s invaliditetom trpe zbog nedostatka prilagođenog javnog prijevoza koji im onemogućuje bilo kakav oblik socijalnog uključivanja.

Psihički bolesne osobe nemaju podršku u svakodnevno uključivanju u zajednicu (kroz savjetovanja, psihosocijalna savjetovanja i podršku, psihosocijalne tretmane) te je nerijetko zabilježen i nedostatak podrške obitelji.

Starije osobe čine preko 50% populacije ovog područnog ureda. Za iste je nužno uvođenje usluge prilagođenog prijevoza korisnika s osobnom pratnjom. Kod prijevoza do liječnika ili specijalista, uglavnom im je potrebna pratnja jer se osobe zbog starije dobi te drugih zdravstvenih problema npr. oslabljen vid i sluh, slabije snalaze. Sama usluga prijevoza bez pratnje nije cjelovita i pratnja druge osobe je nužna. U sadašnju uslugu pomoći u kući uključena je dostava lijekova, međutim većina starijih korisnika iste ne zna koristiti na odgovarajući način npr. zaboravlja ih uzeti, ne zna u koje doba dana ih uzeti i sl.

Obzirom da PU Hrvatska Kostajnica pokriva područje na kojem su dvije postaje granične policije, smatraju da bi osnivanjem mobilnih timova izvan PU Hrvatska Kostajnica npr. pri MUP-u i prihvatilištem za djecu bez pratnje zakonskih zastupnika iz trećih zemalja na području SMŽ značajno doprinijeli kako kvaliteti i ujednačenosti postupanja, tako i humanijem i sveobuhvatnijem pristupu prema djeci bez pratnje.

U pogledu nasilja u obitelji, sporost pravosudnog sustava onemogućuje rad na terenu.

Na preventivnim programima ovaj Područni ured ne radi zbog preopterećenosti zahtjevima za novčane naknade i drugim redovnim poslovima. Povremeno se u suradnji s drugim dionicima u zajednici uključuju u preventivne akcije povodom obilježavanja npr. dana borbe protiv nasilja nad ženama i sl. Smatraju kako međuresornom suradnjom kroz rad u fokus grupama na određenim visokorizičnim slučajevima mogu značajno unaprijediti socijalnu skrb te također i promotivnim aktivnostima vezano za razvoj udomiteljstva i modela rada kroz uslugu socijalnog mentorstva, ali i pilotiranjem novih programa koji integriraju socijalne i zdravstvene usluge.

Uočavaju i potrebu za jačanjem stručnih i organizacijskih kapaciteta s obzirom na potrebe na terenu. Primjerice, trenutačno nemaju psihologa, a potrebno je i više stručnih timova s redovitom supervizijom i ciljanim edukacijama za sve veće potrebe djece, mladih i obitelji.

Organizacija kriznih timova za postupanje u dežurstvu kod većeg priljeva djece stranih državljana bez pratnje, uz sadašnji broj radnika postojeći sustav dežurstva je neodrživ.

Potrebno je i zapošljavanje vozača zbog teškog pristupačnog i izoliranog terena koji bi stručnim radnicima omogućio fokus na stručnom radu odnosno smanjio odgovornost za vožnju djece i drugih korisnika.

Uočen je i nedostatak medicinskih sestara i liječnika na terenu i općenito nedostatak zaposlenika kod pružatelja socijalne usluge pomoći u kući te smještaja.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Županijska služba Sisačko-moslavačke županije, Područni ured Sisak ističe kako se sljedeće usluge ne mogu osigurati kroz mrežu socijalnih usluga na području SMŽ: usluga smještaja za palijativne i kompleksne pacijente, usluga smještaja za psihički bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom, usluga kriznog smještaj za djecu bez pratnje strane državljanke, usluga smještaja za djecu iz visokorizičnih obitelji, usluga poludnevnog boravka za djecu te psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja.

Povezano s time, sljedećim korisničkim skupinama se ne može osigurati usluga u mreži na području SMŽ: osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca u rizičnim obiteljima, djeca u riziku od siromaštva, djeca s teškoćama u razvoju, beskućnici te kompleksni i palijativni pacijenti.

Navode kako nedostaje stručnog kadra na području županije koji bi provodili socijalne usluge (edukacijski rehabilitatori, logopedi, psihoterapeuti, socijalni pedagozi, socijalni radnici, pravnici).

U odnosu na problematiku s kojom se susreću odlaskom na teren prema korisničkoj skupini isitiču prometnu izoliranost (nedostatak javnog prijevoza), nerazvijenu mrežu socijalnih usluga koje se korisniku mogu ponuditi (primjerice savjetovanje u Obiteljskom centru koji je u Sisku), te teške socio-ekonomske uvjete u kojima korisnici žive i siromaštvo. Kompleksni i palijativni pacijenti nerijetko su bez adekvatne podrške obitelji i bez Prihoda te nemaju adekvatnu skrb. Za osobe s invaliditetom nedostaje prilagođeni javni prijevoz koji im onemogućuje bilo kakav oblik socijalnog uključivanja. Psihički bolesnim osobama također nedostaje podrška obitelji te podrška u svakodnevno uključivanju u zajednicu (kroz savjetovanja, psihosocijalna savjetovanja i podrška, psihosocijalne tretmane).

Služba ne provodi preventivne programe zbog opterećenosti zahtjevima za novčane naknade i drugim redovnim poslovima te novim pravima i uslugama uvedenim danim u nadležnost Hrvatskom zavodu za socijalni rad. Povremeno se u suradnji s drugim dionicima u zajednici uključuju u preventivne akcije povodom obilježavanja npr. dana borbe protiv nasilja nad ženama i sl. Smatraju kako se bi se preventivnim programima ili mjerama moglo doprinijeti

unapređenju socijalne skrbi u okviru njihovog djelovanja ponajprije međuresornom suradnjom kroz rad u fokus grupama na određenim visokorizičnim slučajevima, promotivnim aktivnostima vezanim uz razvoj udomiteljstva i modela rada kroz uslugu socijalnog mentorstva te planiranjem novih programa koji integriraju socijalne i zdravstvene usluge. Trenutačno je u PU Sisak nedovoljno zaposlenih socijalnih radnika, psihologa, pravnika, socijalnih pedagoga, tj. svih stručnih radnika premda su odgovarajućim Pravilnikom sistematizirana njihova radna mjesta.

Pružatelji socijalnih usluga s područja Sisačko-moslavačke županije

Popunjene obrasce 8 Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina i odgovore na 11 postavljenih pitanja dostavili su Centar za žene Adela, Građanska inicijativa „Moj grad Sisak“, Kutinsko dijabetičko društvo, Hrvatski Crveni križ – Gradsko društvo Crvenog križa Sisak, Udruga KroNLand, Udruga mladih Novska, Udruga Most Perna, Udruga za pomoć starijim osobama Petrinja, Udruga slijepih Sisačko-moslavačke županije - Sisak, Udruga UNUK za starije i nemoćne, Udruga za pomoć i njegu starim osobama STAR, UOSI Sisak, UOSI Kutina, UOSI SMŽ.

Tijekom izrade Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije s predstavnicima korisničkih skupina održan je i sastanak tijekom kojeg su dodatno pojasnili svoje i poteškoće s kojima se susreću korisnici njihovih usluga.

Navedene organizacije i pružatelji socijalnih usluga predstavljaju razne korisničke skupine, žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, starije i nemoćne osobe, osobe u nepovoljnom socijalnom položaju – riziku siromaštva i socijalne isključenosti, djecu i mlade, djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, mlade osobe i osobe odrasle dobi s različitim psihičkim poteškoćama i/ili problemom socijalne integracije (problemi ovisnosti - alkohol, droga, kockanje, problem beskućnika). Izazovi s kojima se susreću korisničke skupine su mnogobrojni, Tako se primjerice žene i djeca žrtve obiteljskog nasilja suočavaju s izazovima prilagodbe na život u sigurnoj kući i nošenja s posljedicama iznenadne situacije koja im je uzrokovala traumu. Korisnicima koji žive u ruralnim socijalno depriviranim područjima često nisu dostupni razni servisi podrške u dovoljnoj mjeri. Mnogi korisnici se žale na niske mirovine, nezapočetu obnovu nakon potresa, osjećaj usamljenosti, manjak povjerenja u društvo u koje živimo i sl.

Među poteškoćama s kojima se korisničke skupine susreću navedena je nepristupačnost javnih prostora i usluga za osobe s invaliditetom, loša prometna povezanost ruralnih i gradskih sredina,

nedostatak prilagođene infrastrukture, nedovoljan broj radnih mjesta za osobe s invaliditetom kojima je ograničen pristup obrazovanju i zapošljavanju zbog nedostatka prilagodbi (i prostornih i sadržajnih).

Nedostaju rehabilitacijski programi specifični za određene skupine. Primjerice, za djecu i žene žrtve nasilja ne provode se programi podrške u oporavku od zlostavljanja. Programi psihosocijalne podrške i osnaživanja potrebni su svim osobama u nepovoljnom položaju, no vrlo često su ti programi nedostupni i nedovoljni.

Istaknut je nedostatak i nepostojanje sustavnog osiguravanja rane intervencije u djetinjstvu na području Sisačko-moslavačke županije. Za dostupnost usluge rane intervencije potrebni su stručnjaci i povezivanje različitih sustava (zdravstvo, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje te jedinice lokalne uprave i regionalne samouprave).

Kako ističu pružatelji usluga, za ranu razvojnu podršku jako je bitno uključivanje djece s teškoćama u razvoju u predškolske ustanove. Osim većih gradova (Sisak, Petrinja, Kutina, Novska, Glina) u drugim vrtićima nedostaju socijalni pedagozi, rehabilitatori, logopedi, terapeuti.

Sisačko-moslavačka županija kao najveći osnivač škola (osim Sisak i Kutina) u školskoj 2023/2024. godini financirala je 167 pomoćnika u nastavi, a Grad Sisak 77 pomoćnika u nastavi.

Potrebno je ulaganje u obrazovnim ustanovama u smislu opremanja odjeljenja s asistivnom tehnologijom, potpomognutom komunikacijom, opremom za senzomotoriku, a u školama kroz strategijsko planiranje u daljnjem razvoju i unaprijeđenju školskog sustava razmišljati o uvođenju produženog boravka na način da se djeci s TUR tada omogući individualni terapijski rad i pomoć u učenju.

Roditelji mladih osoba s invaliditetom najčešće ističu nedostatak sljedećih socijalnih usluga: Klub/Centar za druženje - organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena; poludnevni boravak, boravak, smještaj ili organizirano stanovanje, prilagođeni/specijalizirani i organizirani prijevoz, privremeni njegovatelj u obitelji radi predaha od skrbi, privremeni /povremeni smještaj radi predaha od skrbi, grupe podrške – vršnjačka podrška, terapijske grupe, pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju, radni asistenti.

Kod mnogih korisnika prisutan je problem socijalne izolacije i nedovoljne podrške za članove obitelji, nedostatak skrbi za starije i nemoćne osobe s invaliditetom (nedovoljan broj mjesta u domovima čiji su osnivači jedinice lokalne i regionalne samouprave), izostanak podrške lokalne vlasti u sufinanciranju usluge osobne asistencije.

Informacije u zdravstvenim, socijalnim, kulturnim i drugim institucijama i sadržajima te javnom prijevozu nisu dostupne slijepim osobama (ne postoje informacije na Braillovom pismu, u zvučnoj tehnici i/ili uvećanom tisku). Nedostatak je specijaliziranih programa za djecu i mlade s oštećenjem vida, a neadekvatna je i koordinacija među relevantnim institucijama za rješavanje problema osoba s oštećenjem vida.

Istaknut je i nedostatak resursa odnosno nema dovoljno financijskih sredstava i posebno ljudskih resursa za osnivanje i održavanje službi zaduženih za pružanje socijalnih usluga. To rezultira nedovoljnom ponudom usluga kao što su dnevni centri za starije osobe, savjetovališta i programi pomoći u kući. U mnogim ruralnim područjima, infrastruktura poput prometnica i javnog prijevoza je nedostatna ili loše održavana, što dodatno otežava pristup socijalnim uslugama. Starenje stanovništva na području cijele Sisačko-moslavačke županije utječe na povećanu potrebu za specijaliziranim socijalnim uslugama za starije osobe. U isto vrijeme, zbog migracija mladih prema urbanim središtima dolazi do smanjenja stručne radne snage potrebne za pružanje tih usluga.

Povećanje broja socijalnih radnika, njegovatelja i drugih stručnjaka u mnogim je općinama ključno za pružanje kvalitetnih socijalnih usluga. Uz to, potrebno je osigurati adekvatne resurse za podršku obiteljima s djecom u riziku, te za sve kategorije osoba s invaliditetom i druge ranjive skupine. Razvoj programa prevencije i integracije, kao i povećanje dostupnosti psihosocijalne pomoći, može značajno poboljšati kvalitetu života korisnika. Nedostaje usluga smještaja za mnoge korisnike, također i organizirano stanovanje, pomoć u kući, cjelodnevni ili poludnevni boravci.

Lokalne zajednice djelomično prepoznaju potrebe svih korisničkih usluga te njihova potpora najčešće nije dostatna za pokrivanje svih financijskih troškova. No, osim izostanka raznih oblika materijalne podrške, nedostaje i svijest o razinama poteškoća s kojima se susreću korisničke skupine i njihove obitelji te je potreban cijeli niz kampanja za senzibilizaciju zajednice. Razne aktivnosti koje provode udruge poput edukacija, rehabilitacija, osposobljavanja, podrške korisnicima i njihovim obiteljima, većinom ovise o projektima i donacijama, dok sustavna i trajna podrška izostaje.

Za učinkovitije djelovanje i ostvarivanje prava svojih korisničkih skupina, pružatelji socijalnih usluga ističu rad vanjskih stručnjaka, redovito financiranje programa koje provode odnosno stalne izvore, proširenje prava na određene usluge, povećanje obima usluga, uspostavu inkluzivnog obrazovanja, kontinuiranu rehabilitaciju, ranu intervenciju i programe prevencije. Radi ostvarivanja prava svojih korisničkih skupina predlažu i unaprjeđenje sustava zapošljavanja u kojem je potrebno osmisliti i razviti programe podrške za zapošljavanje osoba s invaliditetom (otvoriti radna mjesta), uključujući subvencije poslodavcima i prilagodbu radnih mjesta. Smatraju potrebnim i poticati društveno poduzetništvo u kojem bi osobe s invaliditetom mogle aktivno sudjelovati te organizaciju zaštitnih radionica. Sustav prometa i infrastrukture potrebno je također unaprijediti prilagodbom javnih prostora i prometne infrastrukture (npr. za slijepo osobe - taktilne staze, zvučni signali, pristupačni javni prijevoz- zvučna najava). Potrebna je uspostava redovitog i pristupačnog javnog prijevoza, pogotovo u ruralnim sredinama i izoliranim područjima.

Uključivanjem i boljom koordinacijom sustava lokalne i područne samouprave, socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja omogućilo bi se sveobuhvatnije rješavanje problema i izazova s kojima se suočavaju brojne korisničke skupine čime bi se poboljšala njihova kvaliteta života i socijalna uključenost.

Predstavnici korisničkih usluga istaknuli su i potrebu uvođenja inovativnih socijalnih usluga.

Primjerice, smatraju kako je potrebno uvesti usluge stručnjaka za komunikologiju koji bi organizirao potporu i podršku korisnicima vezano uz informatičku pismenost i organizirao rad stručnih suradnica usklađenim sa najnovijim tehnologijama.

Ističu i potrebu formiranja mobilnih timova stručnjaka (rehabilitacijski edukator, radni terapeut, fizioterapeut, psiholog i sl.) koji bi pružali usluge rehabilitacije, psihosocijalne podrške i edukacije korisnicima u njihovom domu, s naglaskom na ruralna područja. Predlažu kako bi Hrvatski Zavod za zdravstveno osiguranje trebao uvrstiti pametni telefon s govornom jedinicom u popis pomagala koje bi slijepo osobe mogle dobiti preko doznake.

Također, smatraju potrebnim osnivanje Centra za inkluzivne aktivnosti koji bi nudio smještaj, boravak i edukaciju za neovisno življenje, orijentaciju i kretanje, digitalno opismenjavanje, kreativne radionice, sportske i kulturne aktivnosti pod vodstvom stručnjaka.

Postoje usluge koje nije moguće realizirati zbog nedostatka sredstava, a to su razni rehabilitacijski programi, organizacija programa osposobljavanja za neovisno življenje,

zapošljavanje ili upotrebu asistivne tehnologije, financiranje plaća stručnjaka, edukatora, dodatnih i potrebnih zaposlenika, investicije u postojeće prostore i opremu te njihovo održavanje, stalne usluge osobne asistencije, rad savjetovališta, promotivne aktivnosti,

Pružatelji socijalnih usluga zalažu se i za osnivanje prvog Centra za odgoj i obrazovanje na području Sisačko-moslavačke županije. Svrha rada Centra je osposobljavanje djece, mladih i odraslih osoba s intelektualnim teškoćama za što samostalniji život i rad uz uvažavanje njihovih specifičnih teškoća.

Djelatnosti Centra dijele se prema dobnim skupinama pa obično za djecu i mlade s teškoćama u razvoju (djeca i mladi s lakšim ili umjerenim intelektualnim i mentalnim oštećenjima u dobi od 5 do 21 godine života) pruža sljedeće vrste socijalnih usluga;

- usluga smještaja
- usluga poludnevnog boravka
- usluga cjelodnevnog boravka
- usluga individualne psihosocijalne podrške u obitelji
- usluga individualne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
- usluga grupne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
- usluga rane intervencije
- usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)
- usluga savjetovanja i pomaganja

Za odrasle osobe s invaliditetom (tjelesnim, intelektualnim, osjetilnim, mentalnim ili intelektualnim i mentalnim oštećenjem) pruža sljedeće vrste socijalnih usluga;

- usluga poludnevnog boravka
- usluga cjelodnevnog boravka

- usluga organiziranog stanovanja uz povremenu podršku
- usluga individualne psihosocijalne podrške u obitelji
- usluga individualne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
- usluga grupne psihosocijalne podrške kod pružatelja usluge
- usluga savjetovanja i pomaganja

Centar provodi i aktivnosti timske procjene potreba, interesa i preostalih sposobnosti djece, mladih i odraslih osoba radi davanja mišljenja o potrebi pružanja usluga psihosocijalne podrške, rane intervencije i pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija) te primjerenosti vrsti, trajanju i učestalosti potrebne usluge, kao i obavljanje osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja po posebnom programu;

- posebni program uz individualizirane postupke
- posebni program za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada

U Centru se obično provodi program osnovnoškolskog obrazovanja za djecu i mlade s teškoćama u razvoju po posebnom programu pod uvjetima koje propisuje ministar nadležan za obrazovanje.

4. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI

Na temelju primijenjene jedinstvene metodologije za procjenu potreba socijalnih usluga, mapiranjem pružatelja socijalnih usluga, analizom dostupnosti postojećih usluga te prikupljenim podacima o potrebama korisničkih skupina, Sisačko-moslavačka županija u sljedećem planskom razdoblju od 2025. do 2027. u razvoju socijalnih usluga pozornost i aktivnosti usmjerit će na sljedeće ciljeve i mjere:

Ciljevi i mjere

Posebni cilj 1: Povećanje dostupnosti socijalnih usluga za djecu i mlade na području Sisačko-moslavačke županije

1. **Mjera 1.1.** Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju
2. **Mjera 1.2.** Povećanje dostupnosti i razvoj usluga za djecu i mlade u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše
3. **Mjera 1.3.** Povećanje dostupnosti socijalnih usluga za djecu čije je mentalno zdravlje ugroženo
4. **Mjera 1.4.** Priprema osnivanja Centra za odgoj i obrazovanje Sisačko-moslavačke županije

Posebni cilj 2: Unaprjeđenje dostatnosti i dostupnosti socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačkoj županiji za građane u dobi od 20 do 64 godine

1. **Mjera 2.1.** Razvoj usluga prevencije za osobe u riziku povezanim s obiteljskim odnosima i usluga podrške obiteljima
2. **Mjera 2.2.** Unaprjeđenje usluga za građane u teškoj materijalnoj, socijalnoj i prehrambenoj deprivaciji
3. **Mjera 2.3.** Podrška građanima s rizicima i teškoćama mentalnog zdravlja i ovisnostima
4. **Mjera 2.4.** Razvoj socijalnih usluga za osobe s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina

Posebni cilj 3: Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačkoj županiji za izbjeglice, osobe pod međunarodnom zaštitom i pripadnike romske nacionalne manjine

1. **Mjera 3.1.** Razvoj socijalnih usluga za izbjeglice, osobe pod međunarodnom zaštitom i pripadnike romske nacionalne manjine

Posebni cilj 4: Razvoj dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe na području Sisačko-moslavačke županije

1. **Mjera 4.1.** Unaprjeđenje socijalnih usluga za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti
2. **Mjera 4.2.** Povećanje dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe narušena mentalnog zdravlja i oboljele od demencije
3. **Mjera 4.3.** Razvoj usluga za njegovatelje, članove obitelji i skrbnike starijih osoba
4. **Mjera 4.4.** Razvoj usluga podrške za terminalno bolesne osobe
5. **Mjera 4.5.** Jačanje integracije socijalnih i zdravstvenih usluga

Posebni cilj 5: Jačanje ljudskih i infrastrukturnih kapaciteta te međusektorske suradnje

1. **Mjera 5.1.** Jačanje kapaciteta stručnjaka i pružatelja socijalnih usluga
2. **Mjera 5.2.** Povećanje infrastrukturnih kapaciteta
3. **Mjera 5.3.** Jačanje međusektorske suradnje

Posebni cilj 6. Unaprjeđenje županijskog sustava socijalne i zdravstvene skrbi o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji te o civilnim stradalnicima Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji

- ✓ **1. Mjera 6.1** Povećanje dostupnosti usluga za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji te civilne stradalnike i članove njihovih obitelji

4.1. Kvantifikacija i pojašnjenje ciljeva, mjera i aktivnosti vezanih uz pružanje socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji u razdoblju 2025. – 2027.

Tablica 16: Ciljevi, mjere i aktivnosti pružanja socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji u razdoblju 2025.-2027.

Posebni cilj 1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga za djecu i mlade na području Sisačko-moslavačke županije				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 1 Za više od 50 % povećan broj djece i mladih koji su obuhvaćeni socijalnim uslugama Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 1.397 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 2.096				
Mjera 1.1.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju	Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 687 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 1.031	Aktivnost 1.1.1. Razvoj usluga rane razvojne podrške djeci s teškoćama u razvoju 0 – 3 godine i za djecu 4 – 7 godina	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje
		Aktivnost 1.1.2. Povećanje dostupnosti usluga psihosocijalne podrške djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje
		Aktivnost 1.1.3. Unaprjeđenje usluga boravka, smještaja ili organiziranog stanovanja	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje

	<p>Aktivnost 1.1.4. Povećanje dostupnosti prilagođenog prijevoza</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p>	<p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>
	<p>Aktivnost 1.1.5. Razvoj usluga podrške radi predaha od skrbi</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p>	<p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>
	<p>Aktivnost 1.1.6. Povećanje dostupnosti logopedске terapije</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave Zdravstvene ustanove</p>	<p>Nadležna ministarstva Proračun JLP(R)S Projektno financiranje Mreža zdravstvenih usluga</p>
	<p>Aktivnost 1.1.7. Osiguravanje dostupnosti usluge pomoćnika u nastavi/stručnog komunikacijskog posrednika</p>	<p>Jedinice lokalne i područne samouprave</p>	<p>Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>
<p>Mjera 1.2.</p>		<p>Nositelji/sunositelji aktivnosti</p>	<p>Izvori financiranja</p>
<p>Povećanje dostupnosti i razvoj usluga za djecu i mlade u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te za djecu bez</p>	<p>Indikator realizacije mjere</p>	<p>Aktivnosti</p>	<p>Nadležno ministarstvo</p>
	<p>Broj korisnika obuhvaćen</p>	<p>Aktivnost 1.2.1. Povećanje kapaciteta smještaja u kriznim situacijama ili drugim</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije</p>

odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše	<p>uslugama u 2023. g. : 133</p> <p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 200</p>	<p>slučajevima, radi provedbe psihosocijalnog tretmana, smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine, stambeno zbrinjavanje u kriznim situacijama</p> <p>Aktivnost 1.2.2. Povećanje kapaciteta boravka</p> <p>Aktivnost 1.2.3. Razvoj usluga psihosocijalne podrške za djecu i mlade u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti</p> <p>Aktivnost 1.2.4. Uspostava usluga pomoći i podrške u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva</p>	<p>Jedinice lokalne i područne samouprave</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p> <p>Nositelji/sunositelji aktivnosti</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p>	<p>Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p> <p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p> <p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p> <p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p> <p>Izvori financiranja</p> <p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S</p>
Mjera 1.3. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga za djecu čije je mentalno zdravlje ugroženo	<p>Indikator realizacije mjere</p> <p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 332</p>	<p>Aktivnosti</p> <p>Aktivnost 1.3.1. Razvoj usluga savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja te psihosocijalne podrške</p>		

		Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 498	Aktivnost 1.3.2. Razvoj psihoedukativnih i preventivnih programa za djecu i mlade	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektно financiranje	Projektно financiranje
Mjera 1.4.		Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja	
	Priprema osnivanja Centra za odgoj i obrazovanje Sisačko-moslavačke županije	Odluka o osnivanju	Aktivnost 1.4.1. Provedba pripremnih aktivnosti za osnivanje Centra za odgoj i obrazovanje Sisačko-moslavačke županije	Sisačko-moslavačka županija.	Proračun JLP(R)S Projektно financiranje	
Posebni cilj 2. Unaprjeđenje dostatnosti i dostupnosti socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačkoj županiji za građane u dobi od 20 do 64 godine						
Pokazatelj ostvarenosti cilja 2 Za više od 20 % povećan broj odraslih koji su obuhvaćeni socijalnim uslugama						
Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 8.344 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 10.013						
Mjera 2.1.		Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja	
	Razvoj usluga prevencije za osobe u riziku povezanim s obiteljskim odnosima i	Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 2.362	Aktivnost 2.1.1. Razvoj usluga individualnih, psihoedukativnih i grupnih programa te savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja i podrške obiteljima	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S	

usluga podrške obiteljima	Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 2.835	Aktivnost 2.1.2. Unaprjeđenje usluga i smještajnih kapaciteta za žrtve nasilja u obitelji i osoba pogođenih kriznim događajima	Obiteljski centar Sisak-moslavačke županije Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisak-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave Obiteljski centar Sisak-moslavačke županije	Projektno financiranje Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje
Mjera 2.2.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Unaprjeđenje usluga za građane u teškoj materijalnoj, socijalnoj i prehrambenoj deprivaciji	Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 4.281 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 5.138	Aktivnost 2.2.1. Povećanje dostupnosti usluga podrške u zapošljavanju, besplatne pravne pomoći, socijalnog mentorstva, pučke kuhinje, smještaja i organiziranog stanovanja	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisak-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave Hrvatski zavod za zapošljavanje	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje
Mjera 2.3.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja

	<p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g.: 488</p> <p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g.: 586</p>	<p>Aktivnost 2.3.1.</p> <p>Provedba programa prevencije, socijalnog uključivanja ovisnika, strukturiranog provođenja slobodnog vremena, terapijskih grupa/klubova, socijalnog mentorstva</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave Zdravstvene ustanove</p>	<p>Nadležna ministarstva Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>
<p>Podrška građanima s rizicima i teškoćama mentalnog zdravlja i ovisnostima</p>	<p>Indikator realizacije mjere</p>	<p>Aktivnost 2.3.2.</p> <p>Unaprjeđenje dostupnosti boravka, smještaja i/ili organiziranog stanovanja za odrasle osobe pod skrbništvom</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p>	<p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>
<p>Mjera 2.4.</p>	<p>Indikator realizacije mjere</p>	<p>Aktivnosti</p>	<p>Nositelji/sunositelji aktivnosti</p>	<p>Izvori financiranja</p>
<p>Razvoj socijalnih usluga za osobe s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina</p>	<p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g.: 1.213</p> <p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g.: 1.456</p>	<p>Aktivnost 2.4.1.</p> <p>Unaprjeđenje smještajnih kapaciteta ili organiziranog stanovanja, boravka te usluga pomoći u kući, psihosocijalne podrške, socijalnog mentorstva, rehabilitacije te pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju</p> <p>Aktivnost 2.4.2.</p> <p>Razvoj usluga specijaliziranog prijevoza i pratnje, doajavnog sustava u krizama, cjelodnevne skrbi i njege u kući, privremenog njegovatelja u obitelji</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p>	<p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>

	<p>Aktivnost 2.4.3. Povećanje dostupnosti usluge osobne asistencije</p> <p>Aktivnost 2.4.4. Razvoj usluga za nezaposlene osobe s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi (npr. radni asistent OSI)</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave Hrvatski zavod za zapošljavanje</p>	<p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektно financiranje</p> <p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektно financiranje</p>
<p>Posebni cilj 3. Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačkoj županiji za izbjeglice, osobe pod međunarodnom zaštitom i pripadnike romske nacionalne manjine</p>			
<p>Pokazatelj ostvarenosti cilja 3 Za 10 % povećan broj izbjeglica, osoba pod međunarodnom zaštitom i pripadnika romske nacionalne manjine koji su obuhvaćeni socijalnim uslugama Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 95 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 105</p>			

Mjera 3.1.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
<p>Razvoj socijalnih usluga za izbjeglice, osobe pod međunarodnom zaštitom i pripadnike romske nacionalne manjine</p>	<p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 95 Broj korisnika obuhvaćen</p>	<p>Aktivnost 3.1.1. Unaprjeđenje usluga za prevladavanje komunikacijskih i jezičnih barijera, usluga podrške interkulturalnih medijatora, besplatne pravne pomoći te ostalih usluga</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Obrazovne ustanove</p>	<p>Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektно financiranje</p>

	uslugama u 2027. g. : 105			
Posebni cilj 4. Razvoj dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe na području Sisačko-moslavačke županije				
<p>Pokazatelj ostvarenosti cilja 4 Za više od 30 % povećan broj starijih osoba koji su obuhvaćeni socijalnim uslugama Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 3.576 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 4.649</p>				

Mjera 4.1.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Unaprjeđenje socijalnih usluga za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	<p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 1.597</p> <p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 2.077</p>	<p>Aktivnost 4.1.1.</p> <p>Povećanje opsega socijalnih usluga: pomoć u kući (s uključenom i bez uključene prehrane), smještaj ili organizirano stanovanje, organizirani prijevoz i pratnja, alarmni dojavni sustav, stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku i njega u kući</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave Zdravstvene ustanove</p>	<p>Nadležna ministarstva Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>
Mjera 4.2.	<p>Indikator realizacije mjere</p> <p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 1.110</p> <p>Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 1.443</p>	<p>Aktivnosti</p> <p>Aktivnost 4.2.1.</p> <p>Proširenje usluga boravka, savjetovanja ili psihosocijalnog savjetovanja, klubova/centara za druženje starijih osoba te kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije</p>	<p>Nositelji/sunositelji aktivnosti</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Zdravstvene ustanove</p>	<p>Izvori financiranja</p> <p>Nadležna ministarstva Proračun JLP(R)S Projektno financiranje</p>
Mjera 4.3.	<p>Indikator realizacije mjere</p>	<p>Aktivnosti</p>	<p>Nositelji/sunositelji aktivnosti</p>	<p>Izvori financiranja</p>

Razvoj usluga za njegovatelje, članove obitelji i skrbnike starijih osoba	Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2023. g. : 0 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 100	Aktivnost 4.3.1. Priprema i provedba usluga savjetovanja obitelji, psihosocijalnog savjetovanja, privremenog/povremenog smještaja radi predaha od skrbi, privremene njege u kući radi predaha od skrbi	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S Projektno financiranje
Mjera 4.4.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Razvoj usluga podrške za terminalno bolesne osobe	Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2024. g. : 869 Broj korisnika obuhvaćen uslugama u 2027. g. : 1.130	Aktivnost 4.4.1. Omogućavanje dostupnosti palijativne skrbi u kući i stacionarne palijativne skrbi	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Zdravstvene ustanove	Nadležna ministarstva Proračun JLP(R)S Projektno financiranje
Mjera 4.5.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Jačanje integracije socijalnih i zdravstvenih usluga	Izrađen protokol	Aktivnost 4.5.1. Organizacija zajedničkih sastanaka, konferencija i radionica	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Sisačko-moslavačka županija Zdravstvene ustanove	Nadležna ministarstva Proračun JLP(R)S Projektno financiranje

Mjera 5.3.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
	Broj koordinacijskih sastanaka	Aktivnost 5.3.1. Organizacija zajedničkih sastanaka, konferencija, radionica predstavnika		Proračun JLP(R)S
Jačanje međusektorske suradnje	Početna vrijednost: 0 Ciljna vrijednost: 6	sustava zapošljavanja, socijalne skrbi, zdravstva, obrazovanja, jedinica lokalne i područne samouprave područja SMŽ	Savjet za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije	Projektno financiranje
Posebni cilj 6. Unaprijeđenje županijskog sustava socijalne i zdravstvene skrbi o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji te o civilnim stradalnicima Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 6 Za 30% povećan broj korisnika obuhvaćen uslugama za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji te civilne stradalnike i članove njihovih obitelji				

Mjera 6.1.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Povećanje dostupnosti usluga za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji te civilne stradalnike i članove njihovih obitelji	Broj korisnika u 2024. g. : 569 Broj korisnika u 2027. g. : 740	Aktivnost 6.1.1. Provedba programa zdravstvene i psihosocijalne pomoći	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije Jedinice lokalne i područne samouprave Zdravstvene ustanove	Nadležna ministarstva Proračun JLP(R)S Projektno financiranje
		Aktivnost 6.1.2. Aktivnosti poticanja aktivnog uključivanja u društveno-gospodarske aktivnosti te ulaganje u aktivnosti očuvanja vrijednosti Domovinskog rata	Pružatelji socijalnih usluga Jedinice lokalne i područne samouprave	Nadležno ministarstvo Proračun JLP(R)S

5. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA SOCIJALNOG PLANA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Praćenje ili monitoring i evaluacija ili vrednovanje Socijalnog plana Sisačko-moslavačke županije ključni su za uspješnu implementaciju ciljeva i mjera te za transparentno upravljanje resursima. Ovi procesi omogućuju kontinuirano praćenje napretka, prilagodbu strategija prema stvarnim potrebama zajednice i unaprjeđenje sustava socijalnih usluga. Poseban naglasak stavljen je na povećanje kapaciteta usluga, razvoj inovativnih oblika skrbi i poboljšanje dostupnosti u ruralnim područjima.

Metodologija praćenja i vrednovanja temelji se na jasnim smjernicama koje uključuju učestalost procjene, mjerljive pokazatelje, alate za vrednovanje te angažman vanjskih stručnjaka.

Učestalost procjene:

Godišnje vrednovanje osigurava kontinuirano praćenje provedbe mjera i prilagodbu aktivnosti.

Trogorodišnje vrednovanje omogućuje procjenu dugoročnih rezultata i učinkovitosti provedbe Socijalnog plana.

Mjerljivi pokazatelji uključuju:

Broj korisnika uključenih u socijalne usluge.

Geografsku pokrivenost usluga, s naglaskom na ruralna područja.

Učinkovitost korištenja financijskih resursa.

Zadovoljstvo korisnika i pružatelja usluga.

Alati za vrednovanje:

Kvantitativne metode, poput anketa i statističkih analiza, pružaju objektivne podatke o korištenju i učinkovitosti usluga.

Kvalitativni pristupi, uključujući intervju i fokus grupe, pružaju dublji uvid u iskustva korisnika i pružatelja usluga.

Akcijски planovi za svaku godinu obuhvaćenu socijalnim planom izrađivat će se kako bi se detaljno operacionalizirale aktivnosti i mjere definirane Socijalnim planom.

Planovi će omogućiti:

- Identifikaciju koraka i aktivnosti potrebnih za provedbu mjera.

- Jasno definiranje nadležnosti, resursa i ključnih pokazatelja uspješnosti.

Praćenje provedbe Socijalnog plana provodit će Sisačko-moslavačka županija uz podršku Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije. Aktivnosti uključuju godišnje prikupljanje podataka o pruženim uslugama, koordinaciju s dionicima putem sastanaka i radionica te praćenje dostupnosti usluga s naglaskom na ruralna područja. Informacije o provedbi bit će javno dostupne na službenim internetskim stranicama Sisačko-moslavačke županije, www.smz.hr.

Vrednovanje Socijalnog plana obuhvaća unutarnju i vanjsku procjenu:

- **Godišnje vrednovanje** uključuje analizu opsega pruženih usluga, ocjenu kvalitete i zadovoljstva korisnika te procjenu napretka prema indikacijama definiranim Akcijskim planovima.
- **Trogodišnje vrednovanje (ex-post evaluacija)** procjenjuje postignuća svih ciljeva i rezultata plana, učinkovitost implementiranih mjera te kapacitete pružatelja usluga. Vanjska evaluacija provodit će se u suradnji s nezavisnim stručnjacima.

Revizija Socijalnog plana moguća je u slučaju promjena zakonodavnog okvira, izvanrednih okolnosti poput pandemija ili ekonomskih kriza te promjena potreba korisnika. Cilj revizije je osigurati da plan ostane relevantan i prilagođen stvarnim potrebama zajednice.

Ovaj sustavni pristup praćenju i evaluaciji omogućit će transparentnu provedbu, optimizaciju resursa i unaprjeđenje socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji. Sustavna evaluacija rezultata poslužit će kao temelj za daljnji razvoj i izgradnju pravednijeg i inkluzivnijeg društva

Popis tablica

Tablica 1: Podaci Popisa stanovništva 2021. godine po jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije.....	11
Tablica 2: Prirodno kretanje stanovništva u 2023. po županijama i gradovima/općinama.....	12
Tablica 3: Vanjska migracija stanovnika Republike Hrvatske i Sisačko-moslavačke županije.....	13
Tablica 4: Unutarnja migracija stanovništva Republike Hrvatske prema području doseljenja i odseljenja po županijama u 2023.....	13
Tablica 5: Stopa registrirane nezaposlenosti u razdoblju 2019.-2023. Republike Hrvatske i Sisačko-moslavačke županije.....	14
Tablica 6. Ukupno zaposleni prema administrativnim izvorima.....	14
Tablica 7: Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Sisačko-moslavačke županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika.....	20
Tablica 8: Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Sisačko-moslavačke županije.....	21
Tablica 9: Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti-razrada prema spolu i dobnim kategorijama.....	22
Tablica 10: Broj ispitanika od kojih su se prikupljali podaci.....	23
Tablica 11: Prikaz pružatelja socijalnih usluga: ustanove socijalne skrbi, fizičke osobe koje provode profesionalnu djelatnost, udruge, vjerske zajednice te ostale pravne osobe.....	24
Tablica 12: Prikaz socijalnih usluga za djecu i mlade na području Sisačko-moslavačke županije.....	36
Tablica 13: Prikaz socijalnih usluga za građane u dobi od 20 do 64 godine na području Sisačko-moslavačke županije.....	52
Tablica 14: Prikaz socijalnih usluga za izbjeglice, osobe pod međunarodnom zaštitom i pripadnike romske nacionalne manjine.....	66
Tablica 15: Prikaz socijalnih usluga za starije osobe na području Sisačko-moslavačke županije.....	72
Tablica 16: Ciljevi, mjere i aktivnosti pružanja socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji u razdoblju 2025.-2027.....	94

Popis kratica

SMŽ	Sisačko-moslavačka županija
DZS	Državni zavod za statistiku
DSTUR	Djeca s teškoćama u razvoju
CPUZ	Centar za pružanje usluga u zajednici
GDCK	Gradsko društvo Crvenoga križa
HCK	Hrvatski crveni križ
HZSR	Hrvatski zavod za socijalni rad

HZJZ Hrvatski zavod za javno zdravstvo

HZZO Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

JLP(R)S Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

MUP Ministarstvo unutarnjih poslova

OSI Osoba s invaliditetom

UOSI Udruga osoba s invaliditetom

ZMN Zajamčena minimalna naknada

PU Područni ured

